1917 1974

ҺАЙНДЭРӨӨР, ХҮНДЭТЭ НҮХЭД!

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...тэмнай 1921 оной ...абрийн 21-һээ гарана | № 262 (13751) | 1974 оной ноябриин 7, четверг | Сэн 2 мүнгэн.

ГУУ ОКТЯБРИИН ЛДАРТА ОДОН

...ктябриин агууехэ социалис революциин илан ман... сагһаа хойшо Эхэ оронойнгоо урагшаа дабшаһан ..., дабан гараһан бэрхэшээлнүүдые, бэелүүлһэн зо...нууд болон баатаршалгануудые домоглон, ухаан ...доо оруулхадаа, совет хүн бүхэнэй сэдьхэл зүрхэн...р ехэ омогорхол, баяр баясхалан түрэнэб! Комму... партиингаа сэсэн мэргэн ударидалгаар Совет оро... экономическа, социальна болон политическэ та... тон ехэ хубилалтануудые туйлаа, дабагдашагүй ехэ ...шадалтай, баян дэлгэр болоо. Дэлхэй дээрэ түүхэдэ ...түрүүшынхиеэ социализм байгуулаад, коммуниз... материально-техническэ үндэһэ һуури амжалтатай-... байгуулжа байһан, эрхэ сүлөөтэ, зол жаргалта Эхэ ...рноо совет хүнүүд омогорхохо ёһоороо омогорхоно. ...най совет социалис республика хадаа уласхоорон... социализмын зам заагша одон болон, олониитэ бү... ажалшадай урда һайн һайхан үльгэр жэшээ харуу... бата бэхеэр, найдамтайгаар хэзээ бүхэндэ, хэтэ мүн... мандажа байха юм гэжэ Владимир Ильич Ленин ...эн байна бшуу. Тон зүб! Тиимэл даа! Дайн бай... тээшэ бэшэ, харин социализм тээшэ, эб найрам... тээшэ, арадуудай аха дүүгэй халуун хани барисаан ... үргэн харгы нээгээд, манай орон амгалан тайбанаар ...алтын үльгэр жэшээ бүхы дэлхэйн ажалшадта ха... ...а байна ха юм. Ленинэй хэлэһэн сэсэн мэргэн үгэ... ...й тон зүб байһаниинь эндэшье эли тодоор хараг... Октябриин хубисхалай илан мандаһанай һүүлээр ...лэн бии болоһон совет гүрэнэй түрүүшын декрет ... эб найрамдал тухай Декрет болоно. Эб найрамдал ... Декрет — гүн удхатай иимэ һайн һайхан үгэнүүд ...дэ түрүүшынхиеэ бэелүүлэгдэжэ захалһан байна ...Тэрэ гэһэн сагһаа хойшо, 57 жэлэй туршада, ма... коммунис парти, манай совет арад, Совет гүрэн бү...лхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал хэтын хэтэдэ ...лхын түлөө, эсэхэ сусахые мэдэнгүй тэмсэжэ бай... ... юм. Энэ тэмсэл мүнөө хүрэтэр үргэлжэлһөөр.

...уехэ Октябриин хубисхалай 57 жэлэйнь ойн бая... манай ороной ажалшад, мүн социалис оронуудай ...ад амгалан тайбан оршон байдалда тон ехэ баяр... ...р тэмдэглэжэ байна. Арадайнгаа ажахын али бүхы ...ринуудые түргэнөөр хүгжөөхэ, арад зонойнгоо эн...энглэн байдал улам бүри һайжаруулха гээшэ ма... коммунис партиин гол зорилгонь болоно.

...ветскэ Союзаингаа аха дүү олон түмэн арадуудтай Буряад ороноймнай бүхы ажалшад Октябриин ху...лай 57 жэлэйнь ойн баярые политическэ болон ... илангаяа ехэ дэбжэлтын оршон байдалда һайн... ...эо байна. КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шийд...рнүүдые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын түлөө, ...ги табан жэлэй тодорхойлхы жэлэйнь зорилгонуу-...абаһан социалис уялгануудаа заабол дүүргэхын тү...уударгы тэмсэл, социалис мүрысөөн хаана янагүй ...өөр дэлгэрэнхэй.

...ябриин хубисхалай ойн баяр манайда жэл бү... ехэ үргэнөөр, ехэ һайнаар тэмдэглэгдэдэг заншал... бшуу. Теэд жэл бүхэндэ нэгэ һайн, түүхэтэ үйлэ ... манайда баһа бии болоод лэ ажалшадые баясуул...римтай. Тэрэшэлэн энэ жэлдэ Октябриин хубисха... 57 жэлэйнь ойн баярые тэмдэглэхэдээ, Буряад ...имнай ажалшад баһал тусгаар ехэ баяртай, бахар..., урматай, омогорхолтой байна. Энэнь юуб гэхэ... манай республикын дэбисхэр дээрэ, гайхамшагта ... далай шадар БАМ — Байгал-Амарай магистраль, ... түмэр харгы баригдажа захалба ха юм.

...АМ алишье талаараа тон ехэ удха шанартай харгы ... Энэ хадаа мүнөө үеын туйлай ехэ барилга гэжэ ...дохо ёһоороо тоологдоно. Тус харгы мүнөө үе са... ...он ехэ амжалтануудые бэедээ шэнгээхэ, тэдэ ам... туйлалтануудые элишэлэн харуулха болоно. Рес...имнай территори дээрэ 600 гаран модондо ба... жэшээтэй. Тиимэ болохолоороо, Буряад оро... ...й арадай ажахын, илангаяа промышленностиин ...тэдэ, үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй хүгжэлтэдэ энэ ... тон ехэ нүлөө үзүүлхэ байһаниинь элитэ. Бүтүү ...га байһан газарта городой түхэлтэй шэнэ һуу..., хүдэлмэришэдэй тосхонууд, түмэр замай стан... урган бодохо, үндэр түрэлтэ хүдэлмэришэн ан... олошорхо, элдэб янзын мэргэжэлтэд урган га... байна бшуу. Буряад ороноймнай бүхы ажалшад ... барилгаар үнэн зүрхэнһөө омогорхохо ёһоо... омогорхоно. Энэ хадаа манай республикын экономиче... политическэ болон социальна талаараа саашадаа бүри түргэнөөр хүгжэхэ тухай коммунис партин... гаргаһан анхарал оролдолго гээшэ.

...э ехэ баяртай, омогорхолтой байһан Буряад оро...й ажалшад Агууехэ Октябриин хубисхалай һайн... ажалай бэлэгүүдээр угтажа байна. 1974 оной ... һарын түсэб амжалтатайгаар дүүргэһэн тухай-... түсэбһөө үлүүлэн Эхэ орондоо бэлэгүүдые бариһан ...а республикымнай промышленностиин хүдэлмэ... ...эдээсэнэ.

...дөө ажахымнай хүдэлмэрилэгшэд, илангаяа мал... ...ага бэшэ амжалта туйлаа. Зүүн Сибириин хизаар... областьнууд болон автономито республикануудай ...дай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ ила... ...һанайнгаа түлөө 1974 оной юһэн һарын дүн... манай республикын малшад РСФСР-эй Министр... Соведэй ба ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг ... шангтайгаар абаха болобо. Буряад ороноймнай ... ажалшадай дунда социалис мүрысөөнэй үргэн да...тайгаар, үрэ дүн ехэтэйгээр дэлгэрһэниинь энэ ... дээрэһээ элеэр харагдана.

...бликымнай арадай ажахын али бүхы һалбари... улам бүри хүгжөөхэ тухай, буряад арадаймнай ... социалис, түхэл маягаараа үндэһэн соёл куль... бүри саашадань бадаруулха тухай коммунис пар... Совет правительствынгаа үдэр бүриин халуун ... оролдолгодо харюу болгон, социалис Эхэ оро... ...жүүлхын, баяжуулхын түлөө хэзээ бүхэндэ тэм... оролдохо байһан тухайгаа буряад араднай танга... ...рганэ.

...уехэ Октябриин социалис революциин 57 жэлэйнь ...даха болтогой!

...ксизм-ленинизмын туг доро, Коммунис партиин ...тэлбэреэр — урагшаа, коммунизмын илалта тээшэ!

Ц. ДОНДОГОИ

УЛААН ОКТЯБРЬ, МЭНДЭ!

Урагшаашье,
хойшоошье хара —
Улаан тугуудай
намилзаан,
Улаан будүүдтэ
бэшэгдэһэн
Уряа үгэнүүдэй
миралзаан.
Уулын оройдо
саһаншье
Улаан шэнгил
ягаараад.
Улад зоной
шарайнууд
Угаа һайханаар
туяараа.
Уулын саанаһаа
бултайгша
Улаан наран
элшэерээ.
Ульянов багшын
шарайдал
Урин дулаанаар
мэшээгээ.

Урагшаашье,
хойшоошье хара —
Улаан тугуудай
намилзаан,
Улаан будүүдтэ
бэшэгдэһэн
Уряа үгэнүүдэй
миралзаан.
Улаан-Үдын талмайда
Уладай
бата жагсаал
Улаан Октябрияа
хүндэлэн
Угтаха гэжэ
жагсаал!
Уурай шэнээн
бэетэй
Угаа хөөрхэн
хүбүүхэй
Улаан тугханиие бариад,
«Ура!» хашхарна
хүхюутэй.

Урагшаашье,
хойшоошье хара —
Улаан тугуудай
намилзаан.
«Улаан Октябрь,
мэндэ!» —
Уряа үгэнүүдэй
миралзаан.

ҺАЙНДЭРЭЙ БЭЛЭГҮҮД

★ *ТАБАН ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБ болзорһоонь урид дүүргэһэн ажалай түрүүшүүлэй тоо аймаг дотор үдэрһөө үдэртэ олошорно. Жэшээлбэл, Саянай совхозой гахайшан, Софья Ангарова юһэдэхи табан жэлэй туршада хамта 1100 поршоонхо абаха аад, мүнөө гурбан жэл 10 һара соо 1228 поршоонхо абаад түлжүүлнэ.*

Мүн энэ ажахын үнинэй механизатор Жамса Ангаевай даадаг звено 552 гектар таряалан дээрэһээ жэл бүри гектарай 15 центнер ургаса абажа, хамта дээрээ 28 мянган центнер таряа хуряагаад, түсэбөө дүүргээ.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон Владимир Яданов табан жэлдэ хамта 1100 хурьга абаха, 50 центнер ноoһо хайшалха байһан һаа, үнгэрһэн 3 жэл 10 һарада 1147 хурьга абаа, 54,2 центнер «сагаан алта» суглуулаа.

Л. ТАПХАЕВ.
Түнхэнэй аймаг.

☆ *ТОДОРХОЙЛХЫ ДҮРБЭДЭХИ ЖЭЛЭЙ түсэбые болзорһоонь урид, үлүүлэн дүүргэхэ социалис мүрысөөндэ оролсоһон манай отделениин малшад, таряашад энэ ехэ һайндэртэ элидхэхэ ажалай амжалтатай. Энэ жэлэй сагай уларилай хэды бэрхэшээлтэй байгаашье һаа, таряагаа хүдэлмэриин 12 үдэртэ хуряажа дүүргээ һэнди. Гектар бүриһөө 15 центнер шэниисэ хуряагдаа. Аммиачна уһаар үтэгжүүлэгдэһэн 120 гектарай тус бүриһөө 25 центнер шэниисэ абтаа. 2 мянган центнер үбһэн түсэбһөө үлүү бэлэдхэгдээ. Үхэрнүүдээ нэгэдондо дунда зэргээр 358 килограммтайгаар гүрэндэ худалдаһан байбал, мүнөө жэл тэрэнээ 400 килограммда хүргөөбди. Хонин бүриһөө түрүүшынхеэ 3 килограмм ноoһон хайшалагдаа. Энэ жэлдэ 1.000 поршоонхо түлжүүлхэ һаа, мүнөө 1.024-ые абаад байнабди.*

В. ПЕРВУШИН,
Зэдын аймагай «Мир» колхозой отделениие эрхилэгшэ.

☆ *«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» орденто «Электромашина» заводой коллектив СССР-эй машина бүтээлгын министерствын предприятинуудай дундаһаа 19 кварталай туршада ото түрүү һууринуудай нэгые эзэлжэ ябана. Завод энэ жэлдэ продукци худалдаха 10 һарынгаа түсэбые 105,2 процент гэхэ гү, али 778 мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргээ. Кран бүтээлгын, инструментальна цехүүдэй коллективүүд заводой цех, участогуудай дундаһаа социалис мүрысөөндэ хэдэн дахин түрүүлжэ, дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна. Заводой олонхи хүдэлмэришэд табан жэлэйнгээ даабариие болзорһоонь уридшалан дүүргэжэ ябана.*

★ *УЛААН-ҮДЫН НАРИН СЭМБЫН КОМБИНАДАЙ коллектив жэлэй гурбан кварталай даабариие амжалтатайгаар дүүргээ. Коллектив 3-дахи кварталай үрэ дүнгүүдээр бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ, РСФСР-эй текстильнэ промышленностиин предприятинуудай дундаһаа 2-дохи һуури эзэлжэ, мүнгэн шанда хүртэбэ. Сэмбэ нэхэгшэд, ноoһо сэбэрлэн угаагшад жэлэй 10 һарын туршада 35 мянган дүрбэлжэн метр сэмбэ нэхэн гаргаа, 1216,5 тонно ноoһо сэбэрлэн угаагаа.*

☆ *«ЗАБАЙКАЛЛЕС» КОМБИНАТ продукци худалдаха 10 һарын түсэбые һайнаар дүүргэбэ. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, 17 процентээр ехэ продукци худалдагдаһан байна. Жэлэй эхинһээ хойшо 186,1 мянган кубометр модон түсэбһөө гадуур шэрэгдээ.*

☆ *ТИМЛЮЙН ЦЕМЕНТЫН ЗАВОДОЙ коллектив табан жэлэй тодорхойлхы жэлэй түсэбһөө гадуур 5000 тонно цемент үйлэдбэрилхэ гэһэн социалис уялгаяа болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэнэ. Тэдэнэр бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоод, һайн үрэ дүн туйлажа байна. Жэлэй 10 һарын хугасаада түсэбһөө гадуур 4900 тонно цемент үйлэдбэрилэгдөө. Коллектив жэлэй эхиндэ абаһан социалис уялгаяа хоёр үлүүлхэ гэһэн эрмэлзэлтэйгээр ажаллана.*

☆ *БУРЯАДАЙ «ПТИЦЕПРОМ» трестын Сотниковой шубуунай фабрикын коллектив үндэгэ суглуулха, гүрэндэ худалдаха үнгэрһэн 10 һарынгаа түсэб үлүүлэн дүүргэһэнээ мэдүүлбэ. Һаяын дүнгөөр шубуушад энэ хугасаа соо Эхэ орондоо 33 миллион 162 мянган үндэгэ тушаагаа гэхэ гү, али тахяа бүриһөө 189,1 үндэгэ суглуулһан байна.*

Түрүү шубуушад Унагаева, Преловская гэгшэд гансахан октябрь һарада тахяа бүриһөө 21—25 үндэгэ суглуулжа, хараалагдаһан зорилгоёо сүм дүүргэһэн юм. Мүнөө һайндэрөө ажалайнгаа эрхим амжалтаар угтаһан фабрикын коллектив түсэбтэ табан жэлэйнгээ даабари болзорһоонь уридшалан бэелүүлхээр ажаллажа байнхай.

БАЯРАЙ СУГЛААН БОЛОБО

Агууехэ Октябриин социалис революциин 57 жэлэй ойдо зорюулагдаһан городой ажалшадай түлөөлэгшэдэй баярай суглаан үсэгэлдэр Ленинэй орденто Буряадай оперо, баледэй театр соо болобо. Городой промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүдэй түлөөлэгшэд, дунда болон дээдэ һургуулинуудай студентнэр, алба хаагшад, эрдэмтэд болон бусад баярай суглаанда хабаадаба.

Агууехэ Октябриин социалис революциин 57 жэлэй ой тухай элидхэл КПСС-эй Буряадай обкомой секретарь **Г. В. Бирюков** хэбэ.

Элидхэлэй һүүлээр ехэ концерт болоо. Городой уран һайханай самодеятельностьдэ хабаадагшад концерт табяа.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ

КПСС-эй ЦК-гай Политбюро 1974 оной октябриин 16—18-да Варшавада болоһон зүбшэлхы уулзалгада хабаадагша КПСС-эй делегациин тоосоое хаража үзөөд, уулзалгын дүнгүүдые, КПСС-эй делегациин бүтээһэн хүдэлмэриие һайшааба.

Варшавада нэгэ һаналтайгаар зүблэрэн хэлсэгдэһэнэй ёһоор, Европын коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай конференцидэ бэлэдхэл ба зарлалга Европые бата бэхи эб найрамдалай, харилсаа холбооной түби болгохын түлөө, бүхы оронуудай ажалшадай үндэһэн аша туһые хангахын түлөө тэмсэлэй амжалтада туһа хүргэхэ, демократиин ба социализмын хэрэгтэй урагшаа дабшалгада туһа хүргэхэ гээд этигэжэ байһанаа КПСС-эй ЦК-гай Политбюро элирхэйлнэ. Энэнэй түлада марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын гол ёһонуудые хүтэлбэри болгон, КПСС саашадаашье аха дүү партинуудтай бүри нягта харилсаа холбоо бэелүүлхэ байха.

НҮХЭР А. Н. КОСЫГИН КИРГИЗИҺЭЭ МОРДОО

ФРУНЗЕ. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Москвадаа бусахын тула ноябриин 5-да Фрунзиһээ мордоо. Тэрэниие Киргизэй компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Т. У. Усубалиев, Киргизэй ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Т. Кулатов, республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. С. Суюмбаев, Киргизэй компартиин ЦК-гай бюрогой гэшүүд, Киргизэй ССР-эй эмхидхэгдэн байгуулагдаһаар, Киргизэй компартиин тогтоогдоһоор 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Фрунзидэ ерээд байһан делегацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, хотын партийна, совет эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, олониитын түлөөлэгшэд үдэшэбэ.

Нүхэр А. Н. Косыгин тэрэл үдэртөө Москва ерээ.

СССР-эй ОБОРОНЫН МИНИСТРЭЙ АМАРШАЛГА

Агууехэ Октябриин социалис революциин 57 жэлэй ойн баяртай дашарамдуулан, СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай маршал А. А. Гречко бүхы солдадууд, матросууд, сержантнууд ба старшинануудые, прапорщигууд болон мичманүүдые, офицернүүд, генералнууд ба адмиралнуудые халуунаар амаршалаад, сэрэгэй ба политическэ бэлэдхэлдээ, хүсэтэ зэбсэгүүд болон дайшалхы техникэ шүдалха, һэримжээе улам дээшэлүүлхэ, сэрэгэйнгээ журам улам бэхижүүлхэ хэрэгтээ амжалта туйлахыень хүсэбэ.

Агууехэ Октябриин социалис революциин 57 жэлэй ойн баярай хүндэлэлдэ зорюулан ноябриин 7-до нютагай сагаар 20 часта манай ороной ниислэл — баатар-хото Москвада, союзна республикануудай ниислэлнүүдтэ, баатар-хотонууд Ленинград, Волгоград, Севастополь, Одессэ, Новороссийск, Керчь, баатар-хэрэм Брестдэ артиллериин гушан буудалгаар салют үгэхэ гэжэ захираа.

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН ТУГ ДОРО

Арадуудай эб найрамдалай, хани барисаанай, империализмда, хархис этгээдүүдтэ, дайнда эсэргүүсэн тэмсэгшэ бухы хүсэнүүдые эмхидхэн жагсаалгын политика—Советскэ Союзай Ленинскэ гадаадын политика мандаха болтогой!

(КПСС-эй ЦК-гай Уряануудһаа).

БУЛТАНАЙ ЗОРИГ БАДАРУУЛАН...

Совет орон дотор коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури табижа байһан үедэ ажалшадай дунда ябуулагдадаг үзэл сурталай хүдэлмэрие ашаг үрэ ехэтэй болгожо, тэрэниие ажабайдалтай нягта холбоотойгоор ябуулха эрилтэ КПСС-эй Центральна Комитет табина. Энэ тон ехэ удха шанартай хүдэлмэриин гол шэглэлнүүд «Белоруссиин партийна организацида идеологическа кадрнуудые шэлэн табиха. хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол соо тодорхойгоор заагданхай.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, үзэл сурталай хүдэлмэри улам һайжаруулха талаар аймагай партийна организаци бага бэшэ ажал ябуулна. Үзэл сурталай кадрнуудые шэлэн табиха асуудалда схэ анхарал хандуулагдана. Парторганизацинуудай секретарьнараар юрэнхы ба политическэ эрдэмэй талаар һайн бэлэдхэлтэй хүнүүд хүдэлнэ. Аймаг дотор 100 гаран пропагандист ажаллана. Тэдэнэй 60 процентнь дээдэ эрдэмтэй, хахадынь пропагандистаар 5 жэлһээ дээшэ хүдэлһэн хүнүүд юм. Хамта дээрэ 500 гаран лектор ба элидхэлшэ, 300-гаад политинформатор, 580 гаран агитатор ажаллажа байна. Агитаторнуудай дунда 211 коммунист, дээдэ ба дунда эрдэмтэй 396 хүн, арадай ажахын элдэб һалбаринуудай 385 мэргэжэлтэ бии.

Аймаг доторнай юрэнхы эрдэмэй олон һургуули, үдэшын техникум, дунда эрдэм олгохо ГПТУ хүдэлнэ. Соёлой байшан ба клубуудай, библиотекэнүүдэй түхеэрэлгэ улам һайжарна, соёлой гуламтанууд олоор баригдана. Һаяхан Бүргэ нютагта шэнэ клуб, Үлэгшэндэ дунда һургуулиин шэнэ байшан ашаглалгада оруулагдаа. Дүтэлүүрэй соёлой байшангай, Бортын клубай барилга һаяар дүүргэгдэхэнь.

Аймагай арад зон үдэр бүри 37 мянгаһаа үлүү хэһэг газетэ. журнал абана. Һүүлэй 10 жэлэй туршада хэблэл захилга 2 дахин ехэ боложо, мүнөө 1.000 хүн бүхэндэ 1.170 хэһэг газетэ, журнал абтана.

Парторганизацинуудай секретарьнарай, пропагандистнууд ба агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй, «Знание» бүлгэмэй эхин организациин түрүүлэгшэнэрэй семинар ба зүблөөнүүдые КПСС-эй райком тусхай графигай ёһоор үнгэргэжэ байдаг юм. Иимэ семинарнууд парторганизацинуудта һэһал боложо байдаг.

Ажалшадай дунда ябуулагдадаг үзэл сурталай хүдэлмэридэ хүтэлбэрилхы тушаалтай нүхэд, инженер ба технигүүд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд олоор хабаадуулагдана. Энэ талаар Холтосоной руднигай партбюро һайн жэшээ харуулна. Энэ руднигай главна инженер, тэрэнэй орлогшо, участок ба таһагуудай начальнигууд хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Эндэ долоон хоногой среда бүхэндэ политинформаци болодог, лекци уншагдадаг. Политическэ ба экономическа һуралсалда коллективэй 70-аад процентнь хабаадана. Эдэ бүгэдэнь үйлэдбэридэ ехэ нүлөө үзүүлнэ. Жэшээнь, руднигай коллектив һара бүри үйлэдбэриин даабари амжалтатай бэелүүлнэ. Энэ руднигай Д. Ц. Самбилов, В. И. Афанасьев, В. М. Ринчиндоржиев гэгшэдэй бригаданууд 1975 оной июнь—августын түсэбөөр ажаллана.

Далахайн совхозой малшад һүүлэй үедэ ажалай һайн дүнгүүдые туйладаг болоо. Энэ хэрэгтэ ажахын парторганизациин ябуулдаг эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри ехэ нүлөөтэй байдаг. Совхозой ветеранууд Б. Ш. Гармаев, П. Б. Дымбрылов, Ц. Д. Бальжанов, Д. Д. Цыденжапов болон бусад ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Энэ ажахыда социалис мүрысөөн һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Парторганизаци ажалшадай мүрысөөе шадамараар хүтэлбэрилжэ, дүнгүүдыень саг соонь согсолдог, бюллетень ба сахилгаан хуудаһануудые гаргажа байдаг юм. Үйлэдбэриин түрүүшүүлэй хүндэлэлдэ ажалай алдар солын туг совхозой түбтэ үргэгдэнэ, тэдэнэр али болохоор урмашуулагдажа байдаг. Коммунистнууд ба партийна бэшэ эдэбхитэдэй һуралсалда партбюро ехэ анхарал хандуулна. Совхозой директор В. Л. Хартаев арбаад жэлдэ пропагандистаар хүдэлжэ, һайн дүршэлтэй болонхой.

Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай электросетиин цехтэ, Гуджирска геолого-бэдэрэлгын экспедицидэ, Хамниин ба Санагын совхозуудта үзэл сурталай, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри тусхай түсэбэй ёһоор, дайшалхы шэглэлтэйгээр ябуулагдана. Комбинадай управлениин инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, Михайловкын дунда, Енгорбойн найман жэлэй һургуулинуудай багшанар парти ба правительствын политикые арад зондо тайлбарилан ойлгуулха хүдэлмэридэ хабаадана.

Хүтэлбэрилхы тушаалтай нүхэдые хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ хабаадуулха асуудалда КПСС-эй ЦК ехэ анхарал хандуулна. Энэньшье ойлгосотой. Юуб гэхэдэ, ямагтал тэдэнэр үйлэдбэриин бүхы зорилгонуудые һайса мэдэдэг һэн тула политическэ хүдэлмэри шадамараар хүтэлбэрилхэ аргатай болоно бшуу. Тиихэдэ жирэй ажалшад хүтэлбэрилэгшэдһээнь лэ жэшээ абадаг ха юм. Михайловкын һургуулиин директор В. С. Попова, комбинадай цехүүдэй начальнигууд Ю. К. Мокрецкий, В. И. Суппес, П. А. Костылёв, О. М. Юзов, главна экономист П. Б. Добровенский болон бусад үзэл сурталай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадана.

Аймагай партийна организацинуудай ябуулдаг эмхидхэлэй ба ниитэ-политическэ хүдэлмэриин үйлэдбэридэ ехэ нүлөөтэй болоһоной ашаар һүүлэй жэлнүүдтэ ажахын муу бэшэ үрэ дүн туйлагдана. Жэшээнь, предприятинуудай ба совхозуудай коллективүүд табан жэлэй тодорхойлхы оной даабари амжалтатай дүүргэжэ байнхай. Промышленна продукци худалдаха 10 һарын түсэб 101 процент дүүргэгдэө. Гүрэндэ нооһо тушааха жэлэй, мүн һү, мяха тушааха 10 һарын түсэбүүд үлүүлэгдэө. Тиигэжэ бүхы аймагаймнай ажалшад Агуухэ Октябриин һайндэрые ажалай һайн дүнгүүдтэйгээр угтажа байна.

С. БАДМАЕВ,
КПСС-эй Захааминай райкомой секретарь.

ЕХЭЭР, ҺАЙНААР, ХЯМДААР

БҮХЭСОЮЗНА социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан колхозоймнай малшад, таряашад, механизаторнууд болон бүхы гэшүүд Октябриингаа һайндэрые ажалай ехэхэн амжалтаар угтаба. Гүрэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые худалдаха тодорхойлхы дүрбэдэхи жэлэй арба һарын дээшэлүүлэгдэһэн түсэб болзорһоо урид дүүргэгдэбэ. Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо һураггүй ехэ һүн, мяхан, нооһон, хартаабха, овощ, ороолон абтажа, бэлэдхэлэй пунктда тушаагдаа. Абтаһан продуктнуудай өөрынь үнэ сэн хямдарханаа гадна, шанарынь дээшэлээ. Хэрбээ нёдондо центнер тарянай өөрынь үнэ сэн 5 түхэригтэ болоһон байбал, мүнөө 4 түхэриг 92 мүнгэндэ ороо. 471 мянган түхэригэй сэбэр олзо оруулха түсэбнай 51 мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргэгдэхээр хүлеэгдэнэ. Тиимэ болохолоороо мүнөө жэлдэ бүхыдөө 522.000 түхэригэй сэбэр олзо оруулагдаха.

КПСС-эй ЦК-гай партида, совет арадта хандаһан Хандалгада харюу болгон, 1974 оной түсэбтэ даабари болзорһоонь урид дүүргэхын тулада колхозоймнай гэшүүд үнгэрһэн арба һарын туршада эршэмтэйгээр хүдэлжэ гараа. Үйлэдбэриин һалбари бүхэндэ шэнэ амжалта туйлагдажа, саашадаа бүри ехэ зорилгонуудые хараалха, табан жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэхэ материальна һайн бааза байгуулагдаа, эрхэ боломжо олгогдоо. Үнгэрһэн һарануудай туршада нёдонойхидо орходоо малай ашаг шэмэ нилээд дээшэлээ. 37 һаалишанай арба гаранинь үнеэн бүриһөө һү һааха жэлэйнгээ уялгаа дүүргээд, 1975 оной түсэбөөр ажаллажа байнад. Жэшээнь, Е. К. Горюнова, П. С. Братенькова, Н. К. Горюнова болон бусад һаалишад жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүхэнһөө тус тустаа 2200—2400 килограмм һү һаагаад байна.

Колхоздомнай газар тариалан эгээл олзо ехэтэй һалбари болонхой. Тиимэһээ ямаршье жэлдэ тогтууритай баян ургаса хуряадаг болохын тулада горитой оролдолго, хүсэл гаргадаг бди. Нэн түрүүн тракторно-тариан ажалай бригада, фермэ, тэжээл бэлэдхэлгын тусхай отряд бултадаа ажахын тоосоондо оруулагдаад, тусхай шэглэлтэй болгогдонхой. Энээнэй экономическа ашаг үрэнь эли бодо харагдаа. Дүрбэн жэлэй туршада гектар бүриһөө дунда зэргээр жэлдээ 16,5 центнер орооһо тариан абтаа. Тиихэдэ Г. К. Тихоновэй хүтэлбэрилдэг 4-дэхи тракторна бригадын коллектив энэ үе соо гектар бүриһөө дунда зэргээр 17,5 центнер ургаса хуряажа, табан жэлэйнгээ даабари сүм дүүргэбэ. Тус бригадын механизаторнууд болон таряашад дүрбэн жэл соо 85700 центнер орооһо таряа ургуулжа абаа.

Колхозоймнай тракторна 4 бригада «Газар тариалан эрхимээр эрхилдэг бригада» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Сагай уларилай ямаршье бэрхэтэй жэлдэ бултадаа тогтууритай баян ургаса туйлададаг заншалтай. Энэ жэл ажахын таряашад, механизаторнуудта шангахан шалгалта болоо. Оройтожо ерэһэн хабар, ган гасуур байһан зун, эртэ хүйтэржэ эхилһэн намар байбашье, гектар бүриһөө дунда зэргээр 14,2 центнер орооһо, тэрэ тоодо 16,1 центнер шэниисэ абтажа, колхозой амбаарта бүхыдөө 87.000 центнер тухай тариан ороо. Гүрэндэ 22.247 центнерыень худалдажа, табан жэлэйнгээ даабари дүрбэн жэл соо дүүргэжэ шадаһандаа баяртайбди. Бүхыдөө 95 мянган центнерэй орондо Эхэ ороной амбаарта 113 мянган центнер Хонхолойн тариан тушаагдаа. Тиигэжэ юһэдэхи табан жэлэй түсэб 120 процент бэелүүлэгдэбэ.

Ажалай энэ амжалта миин өөрөө ерээгүй. Таряашад. механизаторнууднай оролдосо, үүсхэл ехэтэйгээр хүдэлдэг. Агротехникын заабари наринаар баримталдаг хүнүүд даалгагдаһан ажалдаа үнэн сэдьхэлһээ, харюусалга ехэтэйгээр хандана.

Ургаса дээшэлүүлгэдэ юун ехээр нүлөөлнэб гэхэдэ, газараа һайнаар элдүүрилээд, минеральна, нютагай үтэгжүүлгэ ехээр, шадамараар оруулжа, эрхим сортын үрэһөөр тарилга хэһэнһээ, ургасын хойноһоо харууһалгые наринаар эмхидхэһэнһээ, таряагаа болоһоо болзорто, гээлтэдэ оруулангүй хуряажа абаһанһаа болоно. Мүн механизатор, таряашан бүхэндэ бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха арга олгохо, тэдэнэй дунда социалис мүрысөө шадамараар эмхидхэхэ, түрүүшүүлые моральна болон материальна талаар һайса урмашуулха гэжэ оролдонобди. Мүн үйлэдбэридөө эрдэм ухаанай туйлалтануудые, түрүүшүүлэй онол аргые хэрэглэхэ, тиигэжэ үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхые хүсэнэбди.

Колхоздо гектар бүхэнээ шадаал һаа һайнаар ашаглажа, ургасыень дээшэлүүлхын түлөө агротехникын бүхы заабаринуудые наринаар сахидагбди. Газараа һайнаар хахалхын тулада һолоомоёо поли дээрэһээ бултыень суглуулан, нэгэ газарта сомохо хэрэгтэй бшуу. Энэ хүдэлмэридэ нарин хиналта табигдадаг. Һолоомоной поли дээрэ үлэхэгүйн тулада тракторай, морин тармуурнууд табигдадаг. Трактористнуудай газараа хахалхадаа гүнзэгыгөөр, далантуулангүй, нэгэшье һолоомоной узуурай харагдахагүйгөөр хахалдаг гуримтай. Мүн хара, эртын намарай паар саг соонь ехээр хахалхые оролдодог. Тарилга бүхыдөө 1-дэхи, 2-дохи классай, томо жэжээрээ илгагдаһан, сортовой үрэһөөр хэгдэдэг.

Мүн оньһон техникээ саг соонь һайн шанартайгаар заһабарилһанһаа ехэ юумэн дулдыдадаг гээшэ бэзэ. Бидэ комбайнуудаа үбэлдөө бултыень заһабарилдаг заншалтайбди. Юуб гэхэдэ, таряа хуряалгын урдахана бүхы комбайнернууд тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадуулагдаха болоно. Зун заһабарилхада запасной частьнууд хомор байха. Тиимэһээ заһабарилгын шанар муудаха бшуу. Энээнһээ уламжалан хуряалгын түрүүшын үдэрһөө комбайнууд поли дээрээ эбдэржэ урагшаа ябахагүй, хуряалга удаарха, орооһон гээлтэ хоролтодо орожо эхилхэ бшуу.

Үнгэрэгшэ жэлдэ сагай уларил хэсүү бэрхэтэй байгаа гэжэ бултанда мэдээжэ. Гэбэшье бидэ хахалагдадаг гектар бүридэ 74 мүнгэ гаргашалаад, 1 түхэриг 32 мүнгэнэй продукци абаабди. Тиимэ болохолоороо хахалагдадаг гектар бүхэн колхоздомнай 58 мүнгэнэй сэбэр олзо оруулаа. Мүнөөшье жэлдэ энээнһээ бага бэшэ сэбэр олзо оруулагдахаар хүлеэгдэнэ.

Урда жэлдэнь горох обёос хоёрые холижо тариһан газар дээрэ шэниисэ ургуулхада ургасань [illegible] байса дээшэлээ гэжэ [illegible] нэй туршалга [illegible]. Тиимэһээ бидэ малай жэлдэ горох-обёосо[illegible] сые жэл бүри ехээр [illegible] даг болонхойбди. Энэ [illegible] малай һүн эдеэтэй [illegible] байхадань, орооһоной [illegible] байнаар баал болгон [illegible] удаань силосэй комба[illegible] хэршэжэ, жэжэ [illegible] моно-тэжээл гээшые [illegible] түрүүшынхеэ [illegible]. Тиимэ 300 центнер [illegible] нүхэндэ дарагданхай. [illegible] жэлдэ бүдүүн ба [illegible] тэжээл хэзээ хэзээн[illegible] ехээр бэлдэгдээ. [illegible] адууһа мал элдэб [illegible] тэжээлээр 76 процент [illegible] гагданхай. Мүнөө [illegible] най үбэлжэлгэдөө [illegible] бэлдэнхэй. 300 [illegible] бодо мал шахан тар[illegible] лагдажа байнхай. Үнеэ[illegible] хада бэлшэхээз болин[illegible].

Табан жэлэй тү[illegible] жэлдэ орооһото ург[illegible] болон үбһэ тэжээлэй [illegible] ургаса абахын тула [illegible] заторнуудһай сабшал[illegible] ли дээрэ минеральна [illegible] жүүлгэ. наг шэбхэ о[illegible] байна. Энэ хүдэлмэр[illegible] трактор элсүүлэгдэнэ. [illegible] сэд хүрэхэ үрэһэн [illegible] жа, булта сэбэрлэг[illegible] гүрэнэй инспекцида [illegible] данхай.

Е. ИВА[illegible]
Мухар-Шэбэрэй [illegible]
«Искра» кол[illegible]
түрүүлэгшэ, Со[illegible]
Ажалай Г[illegible]

ТАБАН ЖЭЛЫЕ УРИДЛАГШАД

Һү һааха, тэрэниие гүрэндэ тушааха жэлэйнгээ түсэб хоёр һара хахадаар урид дүүргэһэн Зэдын аймагай Борьёотой совхозой фермын коллектив (зүүн гарһаа): Е. Б. Доржиева, С. Д. Тарбаева, Н. Ж. Банзаракцаева, Д. П. Григорьева, Е. И. Грудинина, П. Н. Корнева, З. М. Хлебникова, Л. Ф. Данилова, Н. Л. Смертеева, М. М. Ходысова.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ ХООРЭНЭ

ХЯАГТЫН АЙМАГАЙ ХҮДЭРИИН СОВХОЗОЙ ЛУГОВОД В. М. ТУГУЛДУРОВ:

—Даалгагдаһан сабшалангайнгаа гектар бүриһөө 37,2—40 центнер үбһэ абаха гээшэ хилбар хэрэг бэшэ. Иимэ ургаса хуряахын тула даалгагдаһан газар дээрээ түхэрэн жэлэй туршада ажаллахаһаа гадна, наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ оруулха, һайса уһалха хэрэгтэй. Мүн уһалууриингаа һубаг, ханаабуудые, хаалта. боолтонуудые жэл бүри заһабарилжа байха ушартай. Байгша ондо сагай уларилай хэды ган гасууршье һаань, совхозоймнай луговодууд горитой амжалта туйлаа. Жэгжэлбэ, Иван Серебренников, Михаил Симареев гэгшэд гектарай дунда зэргээр 37,2—40 центнер үбһэ абаа. Харин минии даажа абаһан сабшалан дээрэһээ гектарай 49,6 центнер һайн шанартай үбһэн хуряагдаа.

Энэ туйлаһан амжалтаяа улам батадхажа, ерэхэ жэлдэ ниитынгээ адууһа малда бардам хүрэхэ үбһэ бүри элбэгээр хуряажа абахын тула сабшалан дээрээ бүхыдөө 3100 тонно наг шэбхэ гаргаабди. Мүнөө энэ хүдэлмэримнай һаадгүй ябуулагдажа байна. Ушарынь хадаа ерэхэ жэлдэ совхозоймнай луговодууд гектар бүриһөө дунда зэргээр 35—39 центнерһээ бага бэшэ үбһэ хуряажа абахаар шиидэнхэй бшуу.

ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНТО БОРЬЕОГОЙ СОВХОЗОЙ ҺААЛИШАН Екатерина Ивановна ГРУДИНИНА:

—Агууехэ Октябриин һайндэрые манай фермын коллектив ажалай ехэ амжалтатайгаар угтажа байна. Фермэмнай һү һааха, тэрэниие гүрэндэ тушааха энэ жэлэйнгээ түсэб сүм дүүргээ. Жэлэй туршада 5300 центнер һү һааха, 4700 центнерыень гүрэндэ худалдаха түсэбтэй байбал, үнгэрһэн арбан һарын туршада 5820 центнер һү абажа, 5200 центнерыень гүрэндэ тушаагаад байнабди. Энэ үедэ үнеэн бүриһөө 2420 килограмм һүн һаагдаа гэхэ гү, али жэлэй түсэбһөө 20 килограмм үлүү болоно.

Тульска областиин Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй бэшэгтэй танилсаха зуураа, бидэнэр ажалаа улам һайжаруулха, энэ жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө үлүү 1000 центнер һү гүрэндөө тушааха, продукциингаа шанар дээшэлүүлхэ, өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха гэжэ хэлсээбди. Ерэхэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 3 мянган килограмм һү һааха хүсэлтэйбди.

Манай фермын ажал бүхыдөө оньһожоруулагданхай. Хэдэн жэлэй туршада үнеэдээ машинаар һаанабди, малай байра оньһон аргаар сэбэрлэгдэнэ, автоуһалуури тодхогдонхой. Тэжээл буйлуулха хүдэлмэри мүн лэ машинын хүсөөр хэгдэнэ. Хажуудамнай 400 үнеэдэй шэнэ комплекс баригдажа байна. Тэндээ ерэхэ жэлэй һүүл багаар орохо һанаатайбди. Тиигэбэл ажалнай бүри һонирхолтой, болбосон түхэлтэй болохо гээшэ. Мүнөөшье фермэдэмнай һүнэй шанар, тоһолигые тодорхойлхо лаборатори бии. Үнеэдээ искусственна аргаар үрэжүүлжэ, жэлдээ үнеэн бүриһөө тугал абадаг болонхойбди.

Үнгэрһэн арбан һарада би үнеэн бүриһөө 3400 килограмм һү һаагаад байнаб. Фермымнай түрүүшүүл Е. Б. Доржиева, Л. Ф. Данилова, П. Н. Корнева гэгшэд гурба мянган килограммда дүтэлжэ байнхай.

УГАА, ЁҺ[illegible] ЗАНШАЛ[illegible] ХҮНДЭЛ[illegible]

УГ ЗАЛГАМЖАЛУУЛАН, өөрынгөө халаанииe бэлдэдэг гурим хүн түрэлхидтэ, үеын үедэ байһан гээшэ. Зүгөөр, энэ ёһо гуримай удхань саг сагтаа ондоо байһан ааб даа. Зөөри зөөшэ ехээр суглуулжа, [illegible] һургуулида үхибүүдээ һургадаг саг байһан, му[illegible] капиталай оронуудта бэе бэеэ үрэбхихэ энэ муу[illegible] рим ёһо бүришье жэгшүүритээр бэелүүлэгдэнэ. [illegible] ша хүндэ гайхамшаг эрхэ сүлөө олгоһон агуу Окт[illegible] һайндэр тэмдэглэжэ байхадаа, энээн тухайда дур[illegible]

Шэнэ совет ёһоной ажабайдал бүрилдэн бии [illegible] хой. Хүн зоной хоорондо ниитын шэнэ харилса[illegible] тонхой. Һайн һайхан совет ёһо заншалнуудай [illegible] гэбэл, үхибүүдээ һургажа хүмүүжүүлхэһээ гадна [illegible] дүйн халаанииe — залуу хүдэлмэришэдые ажалд[illegible] гажа хүмүүжүүлдэг ёһо заншал дэлгэрһээр үнин[illegible]

Энэ хүдэлөөн (наставничество) хадаа хүбүүд [illegible] дые гансал ажалай дүршэлдэ һургаха гэһэн бэш[illegible] рин бүхы талаһаань хүмүүжүүлхэ гэһэн гүн гүнз[illegible] хатай. совет хүнэй гайхамшаг шэнжэ шанар [illegible] «Электромашина» заводто үнинэй хүдэлнэб. Зал[illegible] лые һургаха, хүмүүжүүлхэ хэрэг яһала һайнаар [illegible] данхай. Слесариин мэргэжэлдэ олон хүнүүдые һу[illegible] Эдээниие бултыень тоолохын аргагүй.

Сергей Шульгин үшөө бага байхадаа ерэжэ, [illegible] заводто ороо һэн. Энэ хүбүүе намда даалгажа [illegible] лэй. Гансата һурашаха һэн гү даа. Байн бай[illegible] риин мэргэжэлдэ һураа һэн. Манай заводһоо [illegible] мордоо. Армиһаа табигдахадаа, һөөргөө манда[illegible] ороо бэлэй. Мүнөө энэ хүн 2-дохи разрядай мэр[illegible] тэй болонхой, хабсаралгын участогта хүдэлдэг. [illegible] шабинар намда олон байгаа һааб даа, мүнөөшье [illegible]

Пенсиин наһанайнгаа гүйсэхэдэ, 1967 ондо а[illegible] да гараа һэм. Нэгэ хэды гэртээ байгаад турш[illegible] удаан миин һуухын аргагүй, уйтай болошоно. [illegible] заводтоо ерэжэ оронхой, инструментальна уча[illegible] ажалланаб. Эндээ агитатораар хүдэлдэгби.

Манай заводой партийна, комсомолой организ[illegible] шефтээ абаһан һургуулидаа зохихо хүдэлмэри [illegible] байдаг. Тэндээ уулзалга хэдэг, хөөрэлдэдэг [illegible] Намар эртүүр 65-дахи һургуулиин һурагшадтай [illegible] һэм. Ленинскэ комсомолой байгуулагдаһан үдэр, [illegible] риин 29-дэ, 48-дахи һургуулиин 10-дахи «Б» клас[illegible] рагшадтай уулзажа, хөөрэлдэгдөө һэн.

Юун тухай хөөрэлдэнэбибди? Би хорёод оной [illegible] молби, мүн Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда ото[illegible] гараһан хүм. Эдэ зам тухайдаа хөөрэхэш даа. [illegible] гөө гэр бүлын намтар хэлэжэ үгэхэш. Анатоли[illegible] мни һамгантаяа манай заводто, Федор хүбүүмни [illegible] гантаяа авиационно заводто ажалладаг. Энээнһэ[illegible] жалан, ерээдүйн мэргэжэл тухай хөөрэлдөөн [illegible] даа. Ингэжэ шадаха зэргээрээ ажалайнгаа, бүхы [illegible] лайнгаа дүршэл, намтар залуу үетэндэ дамжу[illegible] оролдогдонол даа.

М. ГОЛУБЕ[illegible]
«Электромашина» заводой парт[illegible] организациин агитатор-хүмүүжүүлэгшэ, комму[illegible] ажалай ударник, сле[illegible]

Баргажанай аймагай Хилгаанын колхозой суута хонишон Ламажаб Кынзелеевич Сангадиевые харанат. Энэ нүхэрнай байгша ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 113 хурьга абажа түлжүүлһэн, хонин бүриһөө дунда зэргээр 4.670 грамм нооһо хайшалжа гүрэндэ тушааһан байна. Мүнөө ахалагша хонишон Л. Сангадиев үбэлжэлгэдөө түгэс бэлэдхэлтэй.

БАМ — ФОТОРЕПОРТАЖ

ЭБТЭЙ БҮЛЭ СОО

Май һарын һүүлшын үдэрнүүд һэн. Хурамхаанай аймагай Тааза нютагта сэсэг ногоон һалбараад, хүбшэ тайга соо хүхы шубууд донгодожо байгаа бэлэй. Иимэ зулгы дулаахан хабарай үдэр Байгал-Амарай түмэр зам баригшадай түрүүшын түлөөлэгшэд энэ нютагта хүрэжэ ерээ һэн. Нарһан, шэнэһэн мододой дунда ногоон майхангууд татагдажа, трактор, машинануудай таршаганалдаха, хүн зоной хүхюу шангаар хөөрэлдэхэ абиан үдэр, һүнишье замхахаяа болёо һэн. Тэрэ гэһээр нилээд саг үнгэрөө гээгүй ааб даа.

Главтоннельметрострой трестын 11-дэхи тоннельнэ отрядай 1-дэхи участогай коллектив энэ саг соо ехэхэн хүдэлмэри хэһэн байна. Зэрлиг тайгын дундуур, хада уулын хормойгоор модо унагаажа, Уоян тээшэ автомобильна харгы гаргажа эхилээ бэлэй. 1-дэхи участогай хүдэлмэришэд тон харюусалгатай ажал даажа абаһанаа һайн мэдэжэ байгаа. Тиимэһээл ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ, үдэр бүри улам һайнаар хүдэлхэ гэжэ оролдодог һэн. Энэ участогай хүдэлмэришэдые манай республикын ниислэл Улаан-Үдэ хотын завод, фабрикануудай дээдэ болон дунда һургуулинуудай түлөөлэгшэд байгша оной хабар баяртайгаар үдэшөө бэлэй. Баяр ёһололой митинг дээрэ ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой дурасхаалта Улаан туг барюулагдаа һэн. Мүнөө энэ тугынь Таазаһаа саана 152-дохи километртэ намилзажа байнхай. Алексей Серафимович Федоренкын даадаг 1-дэхи участогай хүдэлмэришэд аяар 152 километр газарта модо отолжо, сэбэрлэн, түрүүшын харгы гаргаһан болоно. Богонихон болзор соо гайхамшаг ехэ ажал хэгдэбэ бшуу.

Таазаһаа Уоян тээшэ татагдажа байгаа харгыгаар ашаатай машинануудые ябуулха болотор үшөөл ехэ хүдэлмэри хэхэ хэрэгтэй. Харгы тэгшэлжэ, хэдэн мянган кубометр шорой адхаха, хабсагай шулуун хадануудые тэһэлжэ, урдань ан гүрөөлэй ябадаг зүргэнүүдые үргэдхэхэ ушар гарана. Энэ хүдэлмэри хэхэ зорилготойгоор «Уралстроймеханизация» трестын 138-дахи, 139-дэхи, 140-дэхи оньһожоруулагдамал колоннонууд Тааза хүрэжэ ерэнхэй. 140-дэхи колонныи хүдэлмэришэд Уланхаан һууринда түбхинэнхэй. Энэ колонныи коллектив КраЗ, МАЗ, ЗИЛ түхэлэй 40 машинатай. Газар малтаха Э-652 «б» түхэлэй экскаваторнууд иишэ асарагданхай. Хүсэтэ машинануудай абяанһаа Баргажанай хаданууд, зэрлиг тайга доһолжо байгаа һэн. Харгы дээрэ шорой адхаха хүдэлмэри гурбан халаан соо эмхидхэгдэнхэй. Хайр шорой ашаһан машинанууд яаралтайгаар гүйлгэлдэнэ. Хэдэхэн үдэрэй саана эндэ саһан ороо.

— Хэзээ хэзээнэйхиһээ эртэ саһан ороо. Эртэһээ хүйтэрһэнииншье гайхалгай, — гэлдэжэ нютагай зон хөөрэлдэнэ. Теэд «Уралстроймеханизация» трестын хүдэлмэришэд, механизаторнууд хүйтэнһөө айжа, сухаридаг зон бэшэл ааб даа.

— Манай дунда Абакан-Тайшедэй түмэр зам тагалсаһан, Красноярскын ГЭС-эй барилгада хабаадалсаһан жолоошод олон юм. Эдэнэй оролдолго шадабариин ашаар ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ, — гэжэ 140-дэхи оньһожоруулагдамал колонныи начальник Валерий Сергеевич Бардунов хөөрэнэ. Энэ колонныи коллектив бүри октябриин эхеэр Тааза ерэжэ, харгы тэгшэлэн, шорой адхажа эхилээ бэлэй. Гурбан колоннонуудай хүдэлмэришэд аяар дүшэн километр харгы дээрэ шорой адхажа, ашаатай машинануудай ябахаар болгоод байгаа һэн.

Октябриин эхинһээ энэ гурбан колонныи хүдэлмэришэд 60 мянган [illegible] шорой харгы дээрэ [illegible] байна. Ноябрь һара [illegible] мянган кубометр ш[illegible] хажа, 50 километр [illegible] татаха даабаритай [illegible] «Уралстроймехани[illegible]» трестын жолоошод, [illegible] торай машинистну[illegible] дернүүдые жолоодо[illegible] ехэ зорилгоёо бодо[illegible] рэнь бэелүүлхын ту[illegible] дожол байна бшуу.

Валерий Сергееви[illegible] новтай хамта 87-до[illegible] метртэ хүрэжэ [illegible]

МАХЛАЫШ УРАГШАА, БУРЯАД ОРОН!

Ураглал

НАҺАНАЙ ЖАРГАЛ

Хүнэй нэгэ наһан соо зол ...л эдлэхэ, хүхихэ жарга... хажуугаар, элдэб бэрхэ...шье дайралдадаг, уйда...гашуудахашье саг ушар...аб даа. Нинын һаял най...айлан болоод, уйдаха га...дхаяа үшөө ёһоор мэдэ...гүй, «уймар» тэршээ на...даа ябахадань түрэһэн ...ь наһа барашоо һэн. ...эн эжынгээ хажууда ...шье гасалан зоболон ...ргүй, һургуулида һура... наймадахи класс дүүр... колхоздоо бага зэргэ ...ы хэһээр 17 наһа хүрэ...

...эгэтэ Дулма төөдэйтэй... сайгаа уужа һуухадаа, ...эй уршалаатай болоһон ...рые, бүхы наһаараа ажал ... яһархаг, гүрэгэр томо ...һатай болошоһон гарнуу... хараад, хайралдаһа...ь хүрэн, Нина ингэжэ ...

— Хүгшэн эжы, бишнии ...ин фермэдэ ошожо хү... ...гүүм. Салингыныьшье ехэ ... Шинии ажал хээб гэ... ...алирха хүрөө болоол ...

— Эй, барһамни, һаали... болоожо юу бирахабши ... Шамһаа байха бэеэ хү... ...һамгад, бэреэд фермэ...даан хүдэлжэ тэсэнэгүй ...ам, — гэжэ хүгшөөдэйнь ...анайнгаа үшөө ухи... ... зандаа ташарайгүй ... хараад, хэлэбэ.

— Хамаагүй. Хүнһөө ду... ...ий хүдэлхэл байхаб. Ха...айт, — гэжэ Нина өөрын... ...һанаашые табихагүйл... ...ай байба.

...эрээшье түрүүшээр за... ... басаганда һаалиша... ...хүдэлхэнь бэрхэтэйхэн ... Тэрэ үедэхи фермын ... мэдээжэ һааб даа. ... ажал хүнэй гараар ..., хорёод үнеэдые нэ...ээр гараар һаажа хой... ...тарахаш. үбһэ тэжээ... ...ь нюрган дээрээ зөөжэ ... Үшөө шэбхэ шабаа... ...ь арилгахаш, хүнэг ам... ...а өөрөө угаахаш, тугал... ...а эдеэлүүлхэш. Нэгэтэ ...элэн бусад һаалишадай ... дүүргээд, гэр гэр... ...арьяад байхадань, Нина ...юд һүүлшынгээ үнеэ... ...һаажа, уруу дуруухан ... Фермын үнинэй һаа... ... Хандацу Жадамбаев... ...паева хажуудань ерээд:

— Басаган, ядалсана ... Абаһаар хэндэшье ... хүндэхэн лэ байдаг ...шье түрүүшээр туха...ша һэм. Бэеэ һула та..., ажалда булигдажал ...огүй. Һүүлдэ энээнэйн...ол оншыень олоод, ...эдхихэдөө ядахаяа бо...,— гэжэ тэрэ хэлээд, ...а ажалаа хайшан гээд ...ь хуу зохидоор заа...лажэ үгөө бэлэй.

...үдэншье тэрэ ходол ... һаалишанда туһалалса...адахагүй юумыень заа...дэг байгаа. Ойлгом...тоб гэмэхэн, бэеэр ба...шье һаа, яһан гаажа ...ан энэ басаган түрүү... бэрхэшээлые дабажа, ...эгүй яһала бэрхэ ...шан болобо.

Тэрэ гэһээр Нина Будаева Ноёхоной XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой Залаагай фермэдэ ͵ эгээл 16 жэл үлүүтэй саг соо хүдэлжэ ябана. Һү һааха түсэб, даабари, социалис уялгаяа жэлһээ жэлдэ үлүүлэн дүүргээд лэ байдаг. Колхоз, аймаг соогоо суута һаалишан сугтаа хүдэлдэг Тагзима Закироватай аб адли энэ жэлэй июль һарада һү һааха табан жэлэйнгээ түсэбые гурбан жэл хахад соо дүүргээ юм. Ямаршье жэлдэ үнеэн бүриһөө 2800—3000 килограммһаа доошо һү һаанагүй. Байгша оной үнгэрһэн 10 һарын туршада Нина Ванчиковна үнеэн бүриһөө 3650 гаран килограмм һү һаагаад, аймаг соогоо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ гурбадахи һуури эзэлжэ ябана. Тэрэ гансал Социалис Ажалай Герой Надежда Тадвашкина, мүн өөрынгөө нүхэсэдэг һаалишан Тагзима Закирова хоёртол бага зэргэ ахигдаа.

Эрхим ажалайнгаа түлөө тэрэ үнгэрэгшэ жэлдэ Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаһан байна.

Намаршаг тээ, һаалиин фермын үбэлжөөндөө зөөхынь урдахана би тэндэ ябаа һэм. Моностой гэжэ нариихан хүндын адагта түхеэрэгдэһэн байра соо үнеэд оруулагданхай, үдэрэй һаалган түлэг эхилээд байба. Оньһон машинын нэгэ жэгдээр дүнгинэхэ абяан дуулдана. Нина уяатай байһан үнеэдэйнгээ туд бүридэ хобто соонь талха хэжэ үгөөд, уурал бааяма бүлеэн уһа асаржа, захадань байһан үнеэнэй хүхэ дэлэн угаана, аршана. Тиигээд үнеэдые һаадаг оньһон машинын хүхүүрнүүдые хүхэ дэлэндэнь шадамараар углаадхиба. Нэгэ үнеэнэйнгээ һаагдажа байха һамбаанда нүгөөдынь дэлэн угаажа, аршажа, хоёрдохи машинаа тодхохо юм. Үнеэдэйнгээ һаагдажа байха үедэ тэрэ нэгэшье минута миин зогсоногүй. Тэдэндээ өөрынхеэрээ юушьеб аалихан, аргадан татангяар дуугаржа байгаад, үһэ нооһыень һамнана, эльбэнэ, гуядань нялдаһан шабааһые арилгана, хүхэ дэлэнгыень эльбэсгээнэ. Оньһон аппарат соогуур һүнэй хэр гаража байһые хаража һамаарнашьегүй, үе-үе болоод сарбуудахи часаал хараад абаха юм.

— Ямар үнеэнэй хэды минута соо һаалгахые мэдэхэби. Һүеэ хуу табяагүй байгаа һаань, дэлэнгыень дахин эльбээд, нидхэрээд, оньһон хүхүүрнүүдые угалхадаш, үлэһэн һүниинь гараадхидаг юм. Зарим бүри хатуу шэлдэн хүхэтэйнүүдыень гараар шобторжо, үлэһэн һүень абаха баатай болохош даа,— гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

Өөрынгөө үнеэдые һааха һамбаандаа хажуудань зэргэлээд хүдэлжэ байһан залуу һаалишан басаганда ошоод, юушьеб заажа, хэлэжэ үгэнэ. Үнеэнэйнгээ хүхэндэ оньһон хүхүүрнүүдые угалжа ядахадань, тэрээндэнь хамһалсана.

— Биш баһал өөрөө залуу, дүршэл багатай ябаһан хүм. Эдэнэртэ бидэ, үнинэй һаалишадай туһалаагүйдэ хэн туһалхаб даа. Үшөөл залуудана, шадабаригүйдэнэ ха юм. Тиигэһээр һурана ааб даа, — гэжэ Нина хэлэнэ.

Энэ нүхэр гансал өөрөө һү ехээр һаагаад, магтаалда хүртөөл ха даа бэрхэ гээшэб гэжэ бэеэ хэзээдэшье тоолодоггүй. Бүхы фермынгээ ажалда һаналаа табижа, нүхэдэйнгөө ямараар хүдэлжэ байһание ходо адаглажа ябадаг. Илангаяа фермэдэнь шэнэ ерэһэн залуушуулай олон хадань тэдэндэ ехэ анхарал табидаг, өөрөө һайн жэшээ харуулжа, һургаал, заабари ходо үгэжэ байдаг юм. Тингэншьегүй яахаб. Нина Ванчиковна коммунист хүн, КПСС-эй Сэлэнгын райкомой гэшүүн, сомоной Соведэй депутат.

Зариманай ажалдаа муугаар хандаа, журам эбдээ һаань, заяандаашье дуугай үнгэрхэгүй. Нэгэ зариманда адли тэрэ хүн тухай нюргандань гэмэрээд орхихогүй, харин өөрынгөө һанажа байһан юумые тэрээндэ сэхэ рууньхэлэхэ, олоной урда улайлгаһаа хэзээшье түбэгшөөхэгүй. Үнгэрэгшэ зундаа фермын малшан Баир Бадмаев нэгэ үедэ үхэрнүүдээ муугаар адуулаад, тэдэнээ ходол таһалаад, үдэрэй һаалганда дутуу асардаг болобо.

— Ши, Баяр, хайшан гэнэ гээшэбши? Ингэжэ малаа адуулхаяа эшхээ яанаш. Нүгөө нүхэр Владимир Михайловайш адуулхада үнеэд юундэ хүсэд ерэнэб? Өөрөө мэдэнэш, килограммшье һү нэмэжэ һаахын түлөө хэды ехээр оролдоно гээшэбибди. Һэшхэлшни яашоо юм? — гэжэ Нина ехэл дураа гутангяар хэлэбэ.

Иимэ шанга үгэнүүдые дуулахадаа, тэрэ малшан ехэ сухалдабашье, өөрынгөө буруу ябадалые ойлгожо, урдаһаань дуугараагүй, абягүй байба. Һүүлдэнь тиимэ юумэн бэшэ тохёолдохогүй гэжэ үгэеэ үгөө һэн.

Нина Будаевагай нүхэрынь Александр Бадматаров тэрэл фермэдэ механизатораар хүдэлдэг. Басаган хүбүүн хоёрынь һургуулида һурана.

«Багадаа ганса эхэһээ гээгдээшье һаа, айл зон, гүрэн түрынгөө туһаламжаар үншэрөө хэнзэрээгүй, зоболон гасалан үзэнгүй хүн болооб, һургуулида һурааб. Мүнөө өөрынгөө дуратай ажал хэжэ, зон нүхэдтөө хүндэтэй, ажахы, аймаг, республика соогоошье яһала магтаалтай ябанаб. Гэр бүлэдөө амгалан һайн, хүнһөө дутуугүй үри хүүгэдтэй ажаһуунаб. Хүнэй наһанда энээнһээ ондоо ямар жаргал хэрэгтэйб даа» — гэжэ тэрэ нэгэтэ хэлэжэ һуутаа бэлэй.

М. НАМЖИЛОВ.
Сэлэнгын аймаг.

ТОО, БАРИМТАНУУД

★ Юһэдэхи табан жэлэй тодорхойл... дүрбэдэхи жэлэй үнгэрһэн 10 һа... туршада республикымнай колхоз, ...оозуу нёдондоной энэ үеынхиһөө ... тугал, 27723 хурьга, 25762 пор... ...о олоор абажа түлжүүлээ.

★ Хэрбээ үнгэрһэн шиндхэхы жэлдэ ...а бүриһөө 153 үндэгэн абтаһан ...а, байгша ондо 163 үндэгэн суг...гдаа.

★ Байгша ондо бүхыдөө 55383 ...ер нооһон хайшалагдажа тушаагдаа гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо 9.540 центнер «сагаан алтан» ехээр абтаа.

★ Хэрбээ үнгэрэгшэ жэл республикымнай хонишод хонин бүриһөө 2.700 грамм нооһо абаһан байбал, энэ жэл 3.100 граммда хүргэһэн байна.

★ Республика доторнай 100 эхэ хонин бүриһөө 100, мүн дээшэшье хурьга түлжүүлэгшэд жэл бүри олошорно. Жэшээлбэл, нёдондо хонишодой 194 бригада эхэ хонин бүриһөө хурьга абажа тэнжээһэн байбал, байгша ондо 51 бригадаар олошороо.

Республикымнай промышленностиин коллективүүд Агуу Октябрийн урда тээхи социалис мүрысөөндэ оролсоод, ажалай шэнэ амжалтануудые туйлаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): Тимлюгэй асбо-цементнэ заводой, нарин сэмбын комбинадай цехүүд, Хандагатайн леспромхозой доодо склад харуулагдана.
А. ИСТОМИНОЙ фото.

Гунга ЧИМИТОВ

ХОЁР ОНДОО ДУУН

Үргэн Түгным талада
Үни урданһаа нааша:
«Үгытэй хүн—ульгэршэ,
Үншэн хүн—дууша»,—
Гэжэ хүн зон хэлсэгшэ һэн,
Гэршэлжэ, дуугаа эхилэгшэ
һэн.

Мунхаг харанхы байдалай,
Мултаран ошоһон найдалай
Уйдхар гунигта дуунууд
Уужам нютагтам дуулдахал
даа,
Далай олон хүбүүдтэйш һаа,
Дарлуулан зобоһон ахын,
Хари газарта баалалтаар
Хадамда үгтэһэн басаганай
Сүхэрэн гашуудаһан
дуунууд
Сээжэ зүрхэ хүмэрюулхэл
даа.
Эрхэгүй зоболонто байдал
Ээрхээл Октябрь хүрэтэр
Хажар уйтай дуунууд
Ханхинаал хубисхал
болотор.
Харин мүнөө
Харижа нютагаа бусахадаа,
Хаража хананагүйб,
Халюуран һалбарһан
талаяа.
Түдэ намтай
Түгным хойморто
байхадаал,
Дуугай болон,
Дуунайнь аялга шагнаял
Жабхалан сагай
Жаргалта омог дуунууд —
Арад зоноймнай
Ажалай дуунууд зэдэлнэ.
Замай дуунууд—
Үдэшэлгын гү, угталгын
гү—
Залуу наһанай
Инагай дуунууд жэнгирнэ.
Энхэ нютагаа,
Энхэ байдалаа магтаһан,
Эб найрамдалай
Эршэтэ долгиндо абтаһан
Шэнэ үеын
Шэдитэ хонгёо аялга дуун
Үдэршье, һүнишье
Үргэн Түгнэдэм наярнал
даа.

АМЖАЛТА ТУХАЙГАА ЭЛИДХЭНЭБДИ

Тодорхойлхы удха шанартай жэл! Дүрбэдэхи жэл хадаа юһэдэхи табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэдэ шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ байһаниинь бүгэдэндэ мэдээжэ.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоһон колхозоймнай малшад, механизаторнууд, бүхы гэшүүд энэ жэлые эрид хубилалтын жэл болгожо шадаа. Имагтал үргэнөөр дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй ашаа туһаар һайн амжалта туйлагдаа гэжэ Агуүехэ Октябриин социалис революциин 57 жэлэй ойе һайндэрлэжэ байха үедөө тэмдэглэхэ хүсэл түрэнэ.

Илангаяа малшадаймнай ажал урагшатай ябана. Аймагай ажахынуудай хоорондохи социалис мүрысөөндэ хахад жэлэй, гурбан кварталай дүнгүүдээр манай колхоз илаһанда тоологдожо, КПСС-эй райкомой, аймагай Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна.

Юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын хоёр жэл соо мяха бэлэдхэхэ даабарие манай колхоз дүүргэжэ шадаагүй байһан юм. 633 центнер мяха үритэй болоһон байгаабди. Малшадай ехэ оролдолгын ашаар, али олон хэмжээ абаһанай ашаар 1973 оной туршада тэрэ гээгдэлээ усадхажа, үриһөө гараһан байнабди.

Харин гүрэндэ һү тушаалгаар үшөөл гээгдэлдэ ороһон зангаараа байгаабди. Табан жэлэй гурбан жэлэй түсэбтэ даабари аяар 1150 центнерээр дутуу дүүрэһэн юм. Энэ ехэ гээгдэлһээ гараха хэрэгтэмнай тодорхойлхы жэлэй эршэтэ ажал гол үүргэ дүүргээ. Һү гүрэндэ худалдаха жэлэй түсэб сентябриин 10-да дүүргэгдээ.

Һү һаалиин фермэнүүдэй коллективүүд арга боломжонуудаа, хүсэ шадалаа гүйсэд элирхэйлээд байхадаа, жэлэй түсэбһөө гадуур 1560 центнерһээ бага бэшэ һү гүрэндөө үгэжэ шадахабди. гэжэ бэеэ уялгалһан байгаа.

Үхэршэдэй, һаалишадай ажал тухай эндэ богонихоноор хэлэгдэбэ. Тиихэтээ хамта хонишодойнгоо хүдэлмэри тухай тогтонгүй нажа болохоб. Түл абалгаар, тоо толгойень олон болгохо талаар бараг байдалтай байбашье, харин нооһо абалгаар бирагүйшэг байгаа һэмди. Үнгэрһэн гурбан жэлэй даабарие 42 центнерээр дутуу дүүргэһэн бэлэйбди. Тэрэ доёмхоёо одоо усадхаабди.

Ингэжэ мал ажал хүгжөөхэ талаар энэ жэлдэ яһала гэмгүй алхам хэгдээ. Саашанхи хэрэг үйлымнай бүтэмжэдэ үргэн харгы нээжэ үгөө гэжэ хэлэхэ байнабди.

Зүгөөр энэ амжалта колхозой малшадай оролдосотой нэтэрүү, габшагай хүдэлмэриин үрэ дүн мүн. Ажалай үльгэр жэшээ харуулдаг малшад манда улам олошорно. Тэдэнэй нэгэн хадаа КПСС-эй райкомой гэшүүн ахалагша хонишон Ц-Д. А. Дагбаев болоно. Түрүү малшан һүүлэй хоёр жэлэй туршада удаа дараалан 100 эхэ хонин бүхэнһөө дунда зэргээр 115 хурьга түлжүүлһэн, толгой бүриһөөнь 3,8—3,9 килограмм нооһо хайшалһан, хурьгадынь эхэһээ һалгааха үедэ тус тустаа 24 килограмм татаһан байха юм. Нүхэр Дагбаев аймагай, колхозой чемпион гэһэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэһэн.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат, Ленинэй ордento хонишон Д. Ч. Цыбенова дүрбэн жэлэй туршада хонин бүриһөө хурьга абажа, тобир тарган болгожо, колхоздоо тушаадаг алдартай. Юрэдөө, аймагай зуутан гэжэ сууда гараһан 9 хонишодой зургааниинь манай хонишод шуу.

Энэ жэлэй үнгэрһэн хугасаада даажа ябаһан үнеэн бүриһөө гурба мянга шахуу килограмм һү һаажа, түрүүлжэ гараһан һаалишан Цыбикмит Раднаевай нэрые дурдангүй байхаар бэшэ. Юрэдөө, түсэбтэ даабаряа холо үлүүлжэ ябаһан, хойшоо харангүй ажалладаг һаалишад, үхэрөө һайнаар харууһалдаг малшад манда олон даа.

Гектар бүриһөө найма шахуу центнер ороһон хуряагдаа, нёдондонойхиһоо 2000 гаран центнер үлүү ехэ үбһэн абтаа. Ииихэлээрээ эхилээд байһан малай үбэлжэлгын хаһые ядамаргүй, ашаг шэмэ баянтайгаар үнгэргэжэ шадаха байһандаа этигэл яданагүйбди.

Социалис мүрысөөнэй хүсэн ехэл байна даа. Малшадай, механизаторнуудай дунда зүбөөр эмхидхэһэн мүрысөөн, материальна болон моральна урмашуулгын гурим, ажалшад тухай халуун анхарал оролдолго өөрынгөө ашаа туһые ингэжэл харюулна ха юм даа.

Түүхэтэ һайндэрые иимэ дэбжэлтээр угтаһан колхознигуудтаа, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ үшөө ехэ амжалта туйлахыень хүсэнэбди.

Ц. ГАЛСАНОВ.
Яруунын аймагай «Коммунизм» колхозой парткомой секретарь.

Марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын бата үндэһэ һуури дээрэ бүхы дэлхэйн коммунистнуудай нэгэдэл болон жагсаал улам бэхижэг лэ!

(КПСС-эй ЦК-гай УРЯАНУУДҺАА).

ОМОГОРХОНОБ, БАЯСАНАБ

БИ 1918 ондо Эрхүүгэй областиин Алайрай аймагта үгытэй ядуу буряад бүлэдэ түрөө һэм. Эжы, абамни, тэрэ үеын бүхы ажалшадтай адли, үзэг бэшэг мэдэхэгүй хүнүүд һэн даа. Олон үхибүүдтэй һэн тула намда мүртэй һургуулишье үгэжэ шадаагүй бэлэй.

Бага наһанһаа ажал хэжэ эхилээб. Түрэл колхоздоо хүдэлжэ байтараа, 1935 ондо түмэр замай хүдэлмэришэн болохоор ФЗО-до һурааб. Тэрэнээ дүүргээд, хүдэлмэришэн ангиин зэргэдэ орожо, хүмүүжээ бэлэйб. 1939 онһоо 1946 он болотор сэрэгэй албанда ябааб. Һүүлээрнь Улаан-Үдын ЛВРЗ-дэ хүдэлжэ эхилээб. Тэрэ гэһээр 28 жэл боложо байна. Мүнөө түрэл заводни гэр байрамни, хамта хүдэлдэг нүхэдни аха дүүмни мэтэ болонхой. Тиимэһээ бүхы һанал бодолоо, хүсэ шадалаа заводойнгоо, коллективэйнгээ бүри ехэ нэрэтэй, суутай болохын түлөө зорюулагшаб.

Мүнөө локомотивай мөөри заһабарилдаг цехтэ слесареэр хүдэлнэб. Түсэб, даабаряа һараһаа һара, жэлһээ жэл бүри ходо үлүүлэн дүүргэдэгби, өөрынгөө мэргэжэлдэ залуушуулые һургадаг гээшэб. Минии шадаха зэргээрээ хэһэн ажалые гүрэн түрэмнай үндэрөөр сэгнэжэ, Ленинэй орденоор шагнаа, түмэр замай хүндэтэ хүдэлмэришын нэрэ зэргэдэ хүртөөгөө.

Даалгагдаһан ажалаа урдаа хараад ябадаггүй гээшэб. Партийна, советскэ болон бусад нниитын организацинуудай ябуулжа байгаа хүдэлмэридэ хабаададагби. Хамта хүдэлдэг нүхэдэйнгөө, коммунистнарайнгаа тон ехэ этигэл, найдабарида хүртэдэг золтой, жаргалтай хүн гээшэб.

Заримдаа һанагшаб, даншье үлүү намаяа дэбжүүлнэ гээшэ гү гэжэ. Нютагай Соведүүдые һунгаха үнгэрөөшэ һунгалтада Улаан-Үдын городской Соведэй депутадаар һунгагдаа һэм. Цехэйнгээ эхин партийна организациин секретаряаршье ябааб. Мүнөө КПСС-эй Буряадай обкомой болон ЛВРЗ-гэй парткомой гэшүүн байнаб.

Хаанта засагай үедэ үгытэй, бага яһатанай үринэр, жиирэй хүдэлмэришэн хүн иимэ ехэ нэрэ, хүндэдэ хүртэхэ аргатай байгаа гү? Үгыл ааб даа, зүүдэндэшье үзэхэгүй байгаа. Харин манай Совет социалис гүрэндэ, агуүехэ Коммунис партимнай, Советскэ правительствын үдэр бүриин анхарал, оролдолгоор иимэ болонхой ха юм.

Манай ороной хүн бүхэн ямаршье нэрэ зэргэдэ, хүндэ ямбада хүртэхэ эрхэтэй, аргатай. Гансал үнэн сэхэ ябаха, шударгы һайнаар ажаллаха хэрэгтэй. Тиигээд ябаал һаа, урдашни арюун сэбэр зам нээлтэтэй байха.

Ажалша арад зондо зол жаргал асарһан агуу Октябрьһаа эхитэй Совет ороной эрхэтэн байһанаараа омогорхоноб, баясанаб.

Г. БАДМАЕВ,
ЛВРЗ-гэй локомотивай мөөри заһабарилдаг цехэй слесарь.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

РЕСПУБЛИКЫН ТЕАТРНУУДАЙ АРТИСТНАРТА БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА АРТИСТ ГЭЬЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Театрай искусствые хүгжөөлгэдэ габьяатай байһанайнь түлөө иимэ хүнүүдтэ **Буряадай АССР-эй Габьяата артист** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо:

Ганженко Виктор Александровичта — Буряадай гүрэнэй Ленинэй ордento оперо, баледэй театрай баледэй солист.

Дугарова Людмила Лопсоновнада — Буряадай гүрэнэй Х. Намсараевай нэрэмжэтэ драмын театрай артистка.

Жатнуева Нина Петровнада — Буряадай гүрэнэй Ленинэй ордento оперо, баледэй театрай оперын солистка.

Муруев Юрий Фроловичто — Буряадай гүрэнэй Ленинэй ордento оперо, баледэй театрай баледэй солист.

Павленко Алексей Николаевичта — Буряадай гүрэнэй Ленинэй ордento оперо, баледэй театрай баледэй солист.

Панчуков Николай Васильевичта — Буряадай гүрэнэй Ленинэй ордento оперо, баледэй театрай оперын солист.

Самбуева Екатерина Балдановнада — Буряадай гүрэнэй Ленинэй ордento оперо, баледэй театрай баледэй солистка.

Шелкова Галина Дмитриевнада — Гүрэнэй ород драмын театрай артистка.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ.
Соведүүдэй байшан.
1974 оной ноябриин 6.

АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ ХӨӨРЭНЭ:

ХУРАМХААНАЙ АЙМАГАЙ АРГАТЫН СОВХОЗОЙ БРИГАДИР Б. Ц. ДАРМАЕВ:

Хэхэ ажалаа уридшалан түсэблөөд, бүхыдэнь һайнаар эмхидхэһэн хүн бүхэн заабол амжалта туйлажа, һайндэрөө ажалай бэлэгтэйгээр угтадаг гээшэ.

Бригадымнай малшад июнь һарада 1000 хашараг, гунан үхэр ажахынгаа бүхы гүүртэнүүдһээ суглуулжа, Баунтын ашаглагдадаггүй бэлшээридэ абаашажа, бүхэли зунай туршада адуулаа юм. Урдандаа энэ бэлшээридэ иимэ олон мал абаашагдадаггүй һэн. Нёдондо жэлһээ хойшо эндэхи талдайдые үрэ ехэтэйгээр ашаглахын тула бүхы залуу малаа, адуун һүрэгөө нишэ тууҗа бэлшээгээ юм.

Зунай үедэ Баунтын тайгада мал адуулхань хүшэрхэн даа. Гэбэшье малшаднай һүрэгөө түхэреэн сүүдхын туршада таһалгаряагүй адуулжа хүшэлүүлээд, намартаа бусаажа асараа. Холын бэлшээриһээ ерэһэн малаа шэгнэжэ, хүшэ тамирыень тодорхойлһоной удаа 450 толгойень Баргажанай-Адагай мяханай комбинадта асаржа тушаагаабди. Эндэ һүрэгэй хахадһаа олониинь эрхим тарган гэһэн сэгнэлтэтэйгээр абтаа.

МУХАР-ШЭБЭРЭЙ АЙМАГАЙ ХУШУУН-ҮЗҮҮРЭЙ ДУНДА ҺУРГУУЛИИН БАГША Б. ЦЫДЫПЦЫРЕНОВА:

Октябриин революциин һайндэр балшар наһанһаамнай эхилжэ, манай ажабайдалай таһаршагүй хубинь болонхой. Тээд бидэ Октябриин һайндэрые жэл бүри шэнээр хүлеэдэгбди. Зүб даа. Революци гээшэ хуушардаг юумэн бэшэ ха юм. Тэрэмнай канай байдалые улам бүри һайхан болгожо, алас холын ерэдүй тээшэмнай хүтэлнэ.

Бидэ наһатай боложо ябаһан зон хадаа Октябриин революциин удха шанарые һайн ойлгодог, илангаяа урдань гээгдэнги, дарлагданги байһан арадые ямар гэрэлтэ һайхан харгыда гаргааб гэжэ ойлгодог гээшэ бэзэбди. Октябриин революциин туйлалтые үгы хэхэ гэжэ гадаадын болон дотоодын дайсадние хэды оролдоо. Баатар зоригто совет арад Коммунис партиин сэсэн мэргэн ударидалга доро Эсэгэ ороноо хэды дахин аршалан бододог һэм!

Эдэ мэтые шабинартаа ойлгуулха, мэдэрэлдэнь бүхөөр шэнгээхэ гээшэ багшанарай нангин зорилго. Энэ зорилгоё бидэ һайн мэдэдэгбди.

...анай хаданууд ...шулуун орэйдо ...гаан үүлэн сугларан...орно. Хойноһоо һал... үлеэхэдэ хэһэг хэ... таһаран, жолоогүй ...одол нишэ тиишээ бу...нуунэд. Баргажанай ...уд харгы баригшадай ...алта болон бодонхой. ... хүдэлмэришэд хан...үүн хадын хаяада ... даа хэжэ байнад. ... наһанай үндэр томо ... хүн утаһа татаһаар ... тээшэ буужа ерэбэ.

Тээ саанахана гартаа тугханиие бариһан хүдэлмэришэн бэшэндээ тэмдэг үгээдхибэ. Тэдэнь баһал доошоо буужа ерэбэд.

— Зай, Юрий, бэлэн болоо гү? — гэжэ Валерий Сергеевич Бардуковай залуу хүдэлмэришэнһөө асуухадань:

— Бэлэн болоо. — гэһэн тэмдэг үгэн толгойгоо дохибо.

— Юрий Васильевич, туршаад үзэ даа, — гэжэ тэрэ нүхэртөө хандаба. Тэрэл зуура шэхэ дүлиирмэ абяан зэдэлжэ, үнөөхи үндэр хабсагаймнай ямар-нэгэ баатарай дээшэнь үргэһэндэл оболзоод, доошоо намхагад гэн һуушаба. Шорой тооһоной бага болоходо үнөөхи хабсагайн хахадынь шахуу үгы болошоод байба.

— Юрий одоол бэрхэ хүн байнаш даа, — гэлсэн нүхэдынь залуу хүдэлмэришэнөө амаршалха юм. Юрий олон юумэ хэлэбэгүй. Тэрэ Эрхүүгэй горно техникум заочноор дүүргэһэн юм. Оронойнгоо олохон барилганuудта хабаадалсаһан намтартай.

Иимэ баян дүй дүршэлтэй ажалша бэрхэ хүдэлмэришэд Таазаһаа Уоян тээшэ харгы татажа байна. Эдэнэй дунда ород, украин, белорус, татар, буряад яһанай түлөөлэгшэд ехэ олон. Эдэнэр аха дүүнэр мэтэ эбтэй этэйгээр ажаллажа, Байгал-Амарай түмэр замай барилгые саг болзор соонь ашаглалгада тушааха хэрэгтэ хубитаяа оруулалсажа байна. Гансал манай совет орон дотор олон яһанай түлөөлэгшэд иимэ эбтэй зэтэйгээр хүдэлдэг шуу. Эдэнэр ямаршье бэрхэшээлнүүдые ядаралгүйгөөр дабажа гарадаг.

БАМ-ай барилгашад Октябриин хубисхалай 57 жэлэй ойе иимэ ажалай амжалтануудаар угтажа байна.

К. ЖАМЬЯНОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 139-дэхи оньһожоруулагдамал колонын экскаваторай машинист Г. Лысянов; харгы баридаг хүдэлмэришэдэй ажаһууха байрын гэрнүүд Тааза нютагта олоор баригдана; залуу инженер Владимир Самойлович Усенко шэнээр эмхидхэгдэһэн зургаадахи участогые хүтэлбэрилнэ.
С. БАЛДУЕВАЙ, А. ИСТОМИНОЙ фото-зурагууд.

Цырен-Дулма ДОНДОКОВА

ОКТЯБРЬ

Арадаа сүлөөлхэ,
жаргуулха гэжэ,
Арбан долоон ондо
ангитай тэмсэжэ,
Абай Гэсэртэл туужада
бэшэ,
Амитан зоной байдал
соохоо

Авроры гал үбсүүе
Анги тээшэ тулгажа
ерээш.

Саг ошохо түргэн ээрсэг.
Шамайгаа мүнөө угтажа
байналди даа.

Алтан тарягаараа
угтахабди.
Адуу малаараа
угтанабди.

Амжалтанууднай ехэнүүд
даа,
Ажалшаднайш һүрхэй
хүнүүд даа,

Ингээд лэ Эхэ орон
соогоо
Аха ород зоноороо
Тон ехэ барисаатай,
Томо ехэ хараатай,
Шинии эрьюулһэн
галаб соо,
Сэнхир Байгалдаа
онгосо соо

Омолито боошхоо
мухарюулһаар лэ,
Олондо суутай
болонхойлди даа.

Хүнэй хойно
ябанагүйбди даа,
Хүсэнэбди. Буряадай
нюурыень халаанагүйбди.

Жэгдэ һайн байдалтай
болоходоо,
Жэгтэй һайхан байна
даа.

Шинии хуби заяан,
хайшаш таби.
Манай хуби заяан ха юм
даа.

Хадуур, Балтатай
үнэмшэлгөө
Харанам, сэдьхэлээ
уяран удаан.

Альганай шэнээн
хуудаһануд лэ даа,
Абымни үгэдэл, шинии
үгэнүүд дулаан,
Ажабайдалнай — шинии
сэнхир дээрэ
Алхасараа баатар,
түүхээрээ зузаан.

Үүсхэлнүүд түрэнэ:
үйлэдбэридэ, хээрэ,
Үдэрнүүд туяатана, тайга
дээрэ ягаан,
Шинии хүнүүд тусхай
хүнүүд,
Шэрэмш шудхаха,
шэнжэлэлш хэхэ,
Түймэр дүлэн соогуурш
эдэ ерэжэ,
Түрүүшынгээ абяагаар
шамда «ура!» зэдэлгэһэн,

Шамтай хамта түрэһэн
хүнүүд,
Шамай дахаһан
найдабаритай үетэнүүдш.

Сэсэн мэргэн Партитаяа
мүнөө
Сэдьхэлээ, һэдэлээ
сүмөө

Шинии замда үгэнхэй,
Шинии улаан туг
үргэнхэй.

Космос эдэ зорино,
Хоёр гарнуудаа ажалда
һорино

Тиимэ, тиимэ даа,
Тэмсэлынь — ажал даа,

Нарһа модоор
зариманиинь
Намтараа ногооноор
бэшэнэ.

Табан мүшэтэ заншалыш
Тайгынгаа хангалтай
хамта үбэртэлнэ.

Үбэлэй урдаһаа,
Үндэр мододой дундаһаа
Тайгын хүн алхална,
Тайбанаар шамаяа
амаршална.

«Юһэдэгөөр жэлэйнгээ
түсэб
Юһэн һолонгоор гүрэбэб,
Шамда бэлэг,
Октябрь», — гэжэ
Шанга элидхэнэ, сээжээ
сэлижэ.

Ойнгоо баатарые дабтан,
Октябрь, шамдаа
хүгжэмөө татан,
Байгал шадархи
хязаарайхин,
Балта, Хадуурта угайхин
Зүрхэ сэдьхэлэйнгээ
халууе,
Зүргэ замайнгаа дууе
Бараниинь хандуулна
шамдаа.
Баатар Октябрь, шамдаа!

Ээлжээтэ дэлисынгээ
урда,
Эхэ оронойнгоо урда
Элидхэлнай үшөө урдаа,
Эдирхэн Ангарадаал
эбхэхэ урадхалаа,
Үнэхөөрөөшье,
үдэрнүүднай далижаа,
Үдэ жэгүүрээ дэбин
дабшаа.

Баһал эндэ БАМ-ай
залуушуул
Баясхаланта ульгэрэй
баатарнууд,
Нэгэ мэдэхэдэ,
нэтэрүүнүүднай,
Нэмжээ тайга
һэрюулдэгүүднай
Сэнхир хоёр хүлэгөө
ташуурдан,
Сибирь ото табилуулхал,
Эдэ бүгэдэ, Октябрь,
шинии ашал даа,
Бидэ булта, Октябрь,
шинии ашалди даа!

ЖЭЛ ЕРЭХЭ БҮРИ РЕСПУБЛИКЫМНАЙ НИИСЛЭЛ ХОТО УЛААН-ҮДЫН ТҮХЭЛ ШАРАЙ ГОЁ ҺАЙХАН БОЛОНО. ШЭНЭ ШЭНЭ ҮЙЛСЭ ГУДАМЖАНУУД ЗУРЫНА, ХУУШАН ТАЛМАЙ. ГЭР, БАЙРАНУУД ШЭНЭЛЭН ЗАҺАГДАНА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ЕРБАНОВАЙ НЭРЭМЖЭТЭ ҮЙЛСЭДЭХИ «БАЙКАЛ» ГОСТИНИЦА, БАЙРЫН ГЭРНҮҮД.

Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

Будамшуу

АЛТАН НАМАРАЙ АМАРШАЛГА

Модоной набшаһанай алтан шара болоод, хаанаһаашьеб хүсэтэйгөөр үлеэһэн һалхинда хиидэжэ байһан үедэ, заахан горхон голнуудай мүльһэн хуягаа үмдэһэн үедэ, атар талын адуу малай арьбан зузаантай болоһон үедэ, ажалша зон, таряашадай амбаар соогоо арбай шара тарягаа хадагалһан үедэ агуу Октябриин һайндэрые тэмдэглэдэг гээшэбди.

Намар бүхэн өөрын онсо шэнжэтэй байдаг. Мүнөө энэ 1974 оной намаршье баһал өөрын шэнжэтэй гэжэ һананаб. Юуб гэхэдэ, бүхы Буряад ороноор аяншалдаг Будамшуу битнай энээниие һайн мэдэнэ ха юмбиб.

Бүхы Буряад ороноор ябахадаа, би юу харанабиб? Гансал муу юумэ, дутуу дундануудые адаглажа ябадаг хүн гэжэ намайгаа, нүхэд, бү һанаарайт. Юһэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлдэ амжалтатайгаар, урагшатайгаар ажаллажа байһан нүхэдөө, хүн зоноо харахадаа, тэдэнэртэй уулзахадаа, сэдьхэл зүрхэн баяр омогорхолоор халидаг.

Бүри һаяхан Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай 40 жэлэй ойдо байлсааб. Һанаад үзэе. Дүшэн жэлэй саада тээ СССР-эй хүндэ промышленностиин нарком Г. К. Орджоникидзе Зэдын комбинадай барилгые эхилхэ тухай захиралта бэшээ һэн. Тиигэжэ заха холын Захаамин нютагта мантан томо комбинат бодоо һэн. Дүшэн жэлэй саада тээ геолог Мария Васильевна Бесоватай суг Шампии Ямпилов хүбшэ тайгые, Хамар дабаанай һарьдагуудые махажа, промышленностиин, Зэдын комбинадай «хилээмэн» — шулуу нүүрһэ Баян голдо, Хара Хужарта, Һонгинодо олоо һэмнай.

Дүшэн жэл соо вольфрам, молибден — үнэтэй металлнуудые Эхэ орондоо үгэжэ байһан Зэдын комбнинадаар омогорхомоор даа! Энэ комбинадта түрүүшүүл олон. Д. Ц. Самбиловай, В. М. Ринчиндоржиевай, И. А. Бутинай болон бусадай бригаданууд социалис мүрысөөнэй охин соогуур түрүүлжэ ябана.

Баатар горнягуудта алтан намарай, агуу Октябриин амаршалга хүргэе!

...Буряад оромнай уужам даа. Гансахан Зэдэ голые уруудаад ябахадаа, баатар ажалша хүнүүдтэй уулзахаш. Ленинэй орденто Борьёогой совхозоор ябая, нүхэд. Социалис Ажалай Герой, Зэдын суута хонишон Гасарун Лубсанович Рабдаевтай уулзахат, амжалта, илалтаарнь баясахат. Тиихэдэ зуун эхэ хонидһоо зуун табин хурьга абажа, хүхэ ногоон дээрэ бүрин бүтэнөөр табиһан Дмитрий Яковлевич Свистуновые эндэ харахат. Үнгэрһэн жэлдэ Дмитрий Яковлевич ВДНХ-гай шан — «Москвич» автомашинада хүртөө һэн. Харин энэ жэлдэ Гасарун Лубсанович Рабдаев мүн лэ ВДНХ-гай шан — «Москвич» автомашина абаба ха юм.

Һаяхан Борьёогой совхозой суута хонишодой нэгэн Виктор Гомбоевич Базаров манай газетын редакцида айлшалжа ерээ. Энэмнай юрын айлшалга бэшэ даа. Виктор Гомбоевич Сэлэнгын аймагай түрүү хонишодой нэгэн Цырендоржо Шиндаковичай Шиндаковые социалис мүрысөөндэ урихаяа ерээ ха юм. Тиигэжэ эдэ хоёр залуу хонишод социалис мүрысөөнэй договор баталжа, манай журналистнуудай урда халуун гараа адхалсан, мүрысөөндэ бэе бэеэ урилсаба.

Энэмнай ехэ һайн үүсхэл гээшэ. Эдэ хоёрой үүсхэлые, тэдэнэй сог залиие бүхы Буряад ороной хонишод хани халуунаар дэмжэжэ, бэе бэеэ социалис мүрысөөндэ уриха, хаба шадалаа туршалсаха байха гээд найдагдана.

Мүрысэжэ эхилһэн нүхэдые дэмжэхэ, тэдээндэ туһалха хэрэгтэй. Сэлэнгын аймагай хонишон Цырендоржо Шиндаковай отарада үбһэ тэжээл үшөө асарагдаадүй байна. Сэлэнгын совхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ энээн тухайнь һануулая.

Алтан намарай, агуу Октябриин амаршалгые Сэлэнгын аймагай ажалшадта хүргэе!

Суута һаалишан, Социалис Ажалай Герой Надежда Лазаревна Тадвашкинае мэдэхэгүй хүниие Буряад орон дотор олохонь бэрхэтэй. Надежда Лазаревна үшөө үнгэрэгшэ жэлэй декабрь һара соо табан жэлэйнгээ түсэбые дүүргээ һэн. Мүнөө энэ нүхэрнай арбадахи табан жэлэй жасада хубитаяа оруулжа байна.

Алтан намар... Баяр жаргал асарһан алтан намар. Хаанашье ябахадам, халуун ажал бусална. Мухар-Шэбэр, Бэшүүрэй таряашад арбай тарягаа хуряажа, амбаартаа хадагаланхай.

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхозой дүрбэн баатарнууд тухай дуулаа һэн гүт, нүхэд? Эдэмнай хэд бэ гэхэдэ, эсэгэ, аха дүүнэр Калашниковтан болоно. Тэдэнэй аха заха — эсэгэнь Яков Филиппович мүнөө пенсидэ гараашье һаа, талын онгосын жолоо бариһаар. Хүбүүдынь Потап, Илья, Василий гэгшэд жэлһээ жэлдэ тус тустаа 5-6 мянган центнер таряа сохидог, совхоз соогоо хэдэн удаа чемпионууд болоһон.

Иимэ баатарнуудта алтан намарай, агуу Октябриин амар мэндые хүргэе!

Уужам даа Буряад оромнай. Үдэ мүрэниие үгсөөд ябахадаа, Хориин аймагай суута хонишон Намжилма Ламхановна Тогмитоватай уулзахат. Бүри саашалхадаа, Яруунын аймагай суута һаалишан, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, олон үхибүүдэй эхэ Мэдэгмаа Жигмитовна Батомункуеватай уулзахат.

Үргэн Хэжэнгэ нютаг ороё. Худан голые үгсэжэ ябахадаа, «50 лет Октября» совхозой суута хонишон Цыпилма Булатовна Цыденовагайда орожо, амжалта, илалтаарнь баясахат. Худанаа бүри дээшээ үгсэбэл, Улааха-Аралай һаалиин фермын баатар хүнүүдтэй золгожо, фермые даагша Дашидондок Жимбеевэй халуун гарые адхахат. Энэ фермын һаалишад Хэжэнгэ соогоо түрүүлжэ ябана.

Хэжэнгэ голые үгсэжэ ябатараа, түргэн урадхалта Элхиие уруудая. Загарайн аймагта баатар хүнүүд олон даа.

Һаяхан баяртай мэдээсэл абаа һэм. Хандагатайн леспромхозой хүдэлмэришэд шударгы һайнаар ажаллажа, арбан һарынгаа түсэб дүүргэбэ. Тэдэнэр 240 мянган кубометр модо Эхэ орондоо үгөө. Һанаад үзыт. 15 мянган кубометр модо түсэбһөө гадуур эдэнэр үгэбэ ха юм. Социалис Ажалай Герой А. П. Кудряшовой, Ф. Г. Нагумановай, И. А. Плюснинэй, А. И. Барановай, Н. Т. Красиковай бригаданууд эндэ шалгараа.

Баатар хүдэлмэришэдтэ алтан намарай амаршалга эльгэе!

Баргажан, Түнхэн, Хурамхаан нютагуудаар аяншалааб. Түнхэнэй аймагай Тооро нютагта ажаһуудаг суута хонишон Гатаб Шойбоновтой уулзагдаа. Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой эрхим хонишон Ольга Сангадиева, Хурамхаанай аймагай суута хүн, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Цыбикжап Аюшеевна Бадмаеватай золгогдоо.

Иимэ баатар хүнүүдтэ агуу Октябриин амар мэндые хүргэе!

Һайн һайхан хэрэгүүд бүтэжэл байна. Амжалтаһаа амжалтада, илалтаһаа илалтада дамжан ябанабди.

Хэды тиибэшье дутуу дунданууд үшөөл бии гээшэ. Архи тамхи намналган, ажалай журам эбдэлгэ, зэмэтэ ябадал, хулгай худал үшөөл үзэгдэһөөр. Эдэ дутуу дунданuудтай эрид шангаар тэмсэхэ хэрэгтэ би гансаараа бэшэб. Зон нүхэдни, туһалхат!

Алтан намарай, агуу Октябриин амар мэндые хүргэнэб, хүндэтэ нүхэд! Амжалтатай ябагты.

КОРЧНОЙН ТҮРҮҮШЫН ИЛАЛТА

Шатаршад Корчной Карпов хоёрой дунда дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн нааданай 19-дэхи уулзалга 41-дэхи ябадалдаа хойшолуулагдаһан байгаа.

Хойто үдэрынь хойшолуулагдаһан партиин наадагдахада, гроссмейстернүүд, мастернууд болон шатарай нааданда дуратайшуулай анхарал ехэтэ татаба. Эндэ Карпов Корчнойн булюу байдалые номгоруулхын тула һайн ябадал хэжэрхибэ ха. Абаһаар тэрэ тэмээгээ урагшаа дабшажа эхилһэн сагаанай нэгэ хүбүүгээр, удаань тэргээ тэмээтэйнь һэлгэһэн байгаа. Тиин Карпов хюлгэ дээрэ холбоо хоёр хүбүүтэй үлэһэн байба. Эдэнэрынь лэ тэнсэхэдэ аргагүй туһа нэмэри болохо үгэхэ байба ха.

Зүгөөр бүхы хүшэр хүндэ замай гаталагдаад байхада, 54-дэхи ябадалдаа залуу гроссмейстер алдуу гаргажархёо. Энээнэй удаа Корчной бэрсэ тэргэ хоёртойгоор Карповай бэрсэ хүбүүн хоёрто добтолхо баатай болоо.

Корчной нилээд удаан тэмсэһэнэй удаа бодонуудаа добтолгодо оруулжа эхилхэдэнь, 79-дэхи ябадалдаа Карпов шүүгдээб гэхэ баатай болоо.

Тиин 19-дэхи нааданай удаа 3:1 тоотойгоор Карпов шүүжэ ябана. Эдэнэр хоорондоо 24 парти наадаха ёһотой. Эндэ Корчнойн түрүүшын илалта саашанхи наада бүри һонирхолтой, орёо хүндэшье болгобо.

Удаадахи — хоридохи наадан ноябриин 6-да, литераторнуудай түбэй байшанда үнгэргэгдэбэ.

Ю. БАЛАШОВ,
уласхоорондын гроссмейстер. (ТАСС).

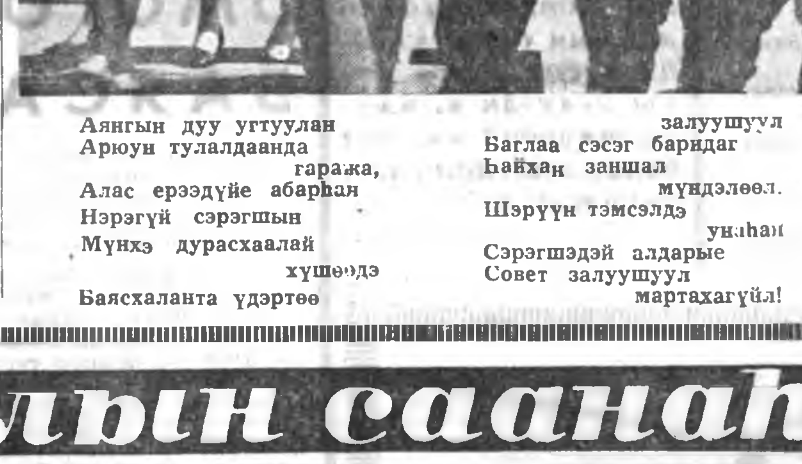

Аянгын дуу угтуулан
Арюун тулалдаанда
гаража,
Алас ерээдүйе абарһан
Нэрэгүй сэрэгшын
Мүнхэ дурасхаалай
хүшөөдэ
Баясхаланта үдэртөө
залуушуул
Баглаа сэсэг баридаг
Һайхан заншал
мүндэлөөл.
Шэрүүн тэмсэлдэ
унаһан
Сэрэгшэдэй алдарые
Совет залуушуул
мартахагүйл!

ШЭНЭ КЛУБ

Захааминай аймагай Хамниин совхозой гурбадахи отделениин түб Бүргэ тосхондо клубай шэнэ байшан баригдажа, ашаглалгада оруулагдаба. Шэнэ клубайнь харалгын зал 150 хүнэй һууритай юм. Клуб соонь уншалгын залтай библиотекэ, уран һайханай бүлгэмэй кружогуудай хүдэлхэ комнатанууд, уужам һаруул фойе бии.

Иигэжэ совхозой отделени бүхэндэ соёлой шэнэ гуламтанuудтай болобо. Ажахын түб Хамни тосхондо хоёр дабхар соёлой байшангай бодхоогдоһоор табан жэл үнгэрөө. Энэ совхозой Хуртагын отделенидэ шэнэ клуб баригдажа, 1972 ондо ашаглалгада оруулагдаһан байгаа.

Энэ совхозой хүтэлбэрилэгшэд һүүлэй жэлнүүдтэ соёлой, ажаһуудалай ба үйлэдбэриин барилгада ехэ анхарал хандуулдаг болонхой. Ажахын түб һууринда хоёр квартиратай арбаад гэр, малшадай үхибүүдэй байрлаха интернат, гостиница, машина болон трактор заһабарилха мастерской, дунда һургуулиин дэргэдэ спортын зал, эбэртэ бодо малай комплекс баригдаад, ашаглагдажа байна.

Манай корр.

СЭНХИР ЭКРАН

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН СОЦИАЛИС РЕВОЛЮЦИИН 57-дохи ЖЭЛЭЙ ОЙ

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 9.45 — Документальна очерк. 10.15 — **Улаан-Үдэ. Соведүүдэй талмай. Агуувхэ Октябриин социалис революциин 57 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Улаан-Үдэ хотын ажалшадай түлөөлэгшэдэй демонстраци.** Һүүлээрнь совет дуунуудай концерт. 13.00 — «Петр Рябинкин» — уран һайханай фильм.

«Орбита». 14.50 — Москва. Улаан Талмай. Агуувхэ Октябриин социалис революциин 57 жэлэй ойдо зорюулагдаһан сэрэгэй парад ба ажалшадай демонстраци (үнгэтэ). Һүүлээрнь «Үхибүүдэй жаргалта наһанай дуунууд» (үнгэтэ). 18.00 — «Сэнхир галхан» (үнгэтэ). 20.30 — «Цемент» — уран һайханай телевизионно фильм түрүүшынхеэ харуулагдаха (1-дэхи сери, үнгэтэ). 21.40 — 21.50 — Забһарлалга. 21.50 — Футбол. Европын чемпионуудай кубогай түлөө мүрысөөн. «Селтик» (Корк, Ирландия). — «Арарат» (Ереван). 2-дохи тайм. 22.35 — «Театртай уулзалганууд». СССР-эй арадай артистка Т. Пельтцер, РСФСР-эй габьяата артист А. Миронов гэгшэд дамжуулга хүтэлбэрилнэ.

Хилын саанаһаа

• телефон • телеграф • радио

ОКТЯБРИИН ОЙЕ БҮХЫ ДЭЛХЭЙ ҺАЙНДЭРЛЭНЭ

Агуувхэ Октябриин социалис революциин 57-дохи жэлэй ойтой дашарамдуулан, абтажа байһан хэмжээ ябуулганууд тухай мэдээсэлнүүд бүмбэрсэг дэлхэйн элдэб районуудһаа абтана. Энэ алдарта ойе совет арадтай хамта бүхы дэлхэйн ажалшад, түрүү олониитэ тэмдэглэжэ байна.

БУДАПЕШТ. Совет сэрэгшэд-сүлөөлэгшэдтэ зорюулагдажа, Пилиш хада дээрэ бодхогдоһон хүшөөгэй дэргэдэ заншалта ёһоор веногуудые табилгаар һайндэр Венгридэ эхилээ.

Венгриин ажалшад ажалай шэнэ амжалтануудые туйлажа, ойе угтажа байна. Түсэбүүдээ дүүргэһэн, үлүүлэн дүүргэһэн, продукциин өөрын үные хямдаруулһан, ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэн тухайгаа промышленна предприятинууд, кооперативууд болон гүрэнэй ажахынууд мэдээсэнэ.

БУХАРЕСТ. Совет политическэ плакадуудай выставкэ Румыниин Коммунис партиин, революционно демократическа хүдэлөөнэй түүхын музей соо нээгдээ. Тэрэ Октябриин һайндэрэй урдуур СРР-тэ совет соёлой үдэрнүүдэй үнгэргэгдэжэ байһантай дашарамдуулагдан, энэ выставкэ эмхидхэгдэһэн байха юм. Тэрээн дээрэ 150 гаран совет мэдээжэ шадабаританай зураһан зурагууд табигдаһан байна. «Ленин ба парти», «Сүлөөтэ республиканuудай бага бэхи холбоон», «Социализмын илалта түгэлдэр алхамууд», «Ленинэй захяанuудта үнэн сэхэбди», «Совет Арми — эб найрамдалай ба ажалай найдамтай хамгаалагша, социализм ба эб найрамдал таһалдашагүй холбоотой» гэһэн темэнүүдээр выставкэнүүд эмхидхэгдэһэн байна.

СОФИ. Болгариин олон предприятинуудай коллективүүд Октябриин хүндэлэлдэ зорюулан ажалай амжалтануудые туйлаһан тухайгаа элидхэнэ. Пернике хотодохи Г. Димитровэй нэрэмжэтэ руднигай шахтёрнууд жэлэйнгээ түсэбые дүүргээ.

ПХЕНЬЯН. Гайхамшагта ондо зорюулагдаһан баярай суглаанууд арадай Корейн промышленна предприятинуудта, хүдөө ажахын кооперативуудта болоно.

«Совет эрдэм ба техникэ» гэжэ фотовыставкые Корей-совет хани барисаанай бүлгэм КНДР-эй ниислэлдэ нээгээ.

ГАВАНА. Россидахи пролетарска революциин түүхэтэ удха шанар тухай, тэрэниие бэлэдхэлгэ ба бэелүүлгэдэ В. И. Ленинэй дүүргэһэн элитэ ехэ үүргэ тухай, социалис ба коммунис байгуулалтада совет арадай туйлаһан амжалтанууд тухай хөөрөө.

РАНГУН. Октябриин революци хүн түрэлтэнэй дэбжэлтын хүсэтэ нүхэсэл, эб найрамдалай ба социализмын түлөө арадуудай тэмсэлэй барагдашагүй охин болоно гээд Бирман — совет хани барисаанай бүлгэмэй гүйсэдкомой гэшүүн Такин Хла Чвей Рангунда болоһон олониитын баярай суглаан дээрэ элидхэл хэхэдээ, мэдүүлээ.

ЛОНДОН. Октябриин революциин ойдо зорюулагдажа, Англиин олониитын баярай суглаан эндэ болоо.

Англо-совет хани барисаанай бүлгэмэй национальна Соведэй түрүүлэгшэ Л. Брэдшоу суглаае нээхэдээ, иигэжэ тэмдэглээ. Советскэ Союзда англиинхидай ехэ һонирхолтойгоор хандадаг байһан тухай, хоёр ороной хоорондохи харилсаа холбоо хүгжөөхые тэдэнэй эрмэлзэдэг тухай Ехэ Лондоной Соведэй вице-түрүүлэгшэ Б. Мейсон үгэ хэлэхэдээ тогтоһон байна.

(ТАСС).

КАРАКАС

Венесуэлын Компартиин V съезд дээрэ

ТАСС

Венесуэлын Коммунис партиин V съезд эндэ хүдэлмэрөө үргэлжэлүүлһээр. Хариин, гол түлэб американ, нефтиин монополинуудта, Венесуэлын национальна баялигууд тушаа тэдэнэй бэелүүлдэг дээрмэдэлгын политикада харюу сохилто үгэхэ гэжэ правительствын һанаашалжа байһые дэмжэһэн резолюциие делегадууд нэгэн һаналтайгаар дэмжээ. Хариин капиталай ээрхэжэ байһан ашагта малтамалнуудай промышленностиие гүрэнэй мэдэлдэ абаха тухай хуули бэелүүлхыень республикын правительствые болон конгрессые коммунистнууд уряалаа.

Венесуэлын ба Колумбиин хоорондо хилын талаар гараһан арсалдаануудые түргэнөөр, амгалан ёһоор шиидхэхэ шухала гэжэ делегадууд тоолоо, энэ райондо арсалдаа тулалдаа дэбэрээхые эрмэлзэдэг ЦРУ-гай харата үүргые элиршэлээ.

КПСС-эй делегациин гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи марксизм-ленинизмын институдай директор А. Г. Егоровой хэлэһэн үгые съездын делегадууд ехэ анхаралтайгаар шагнаа. Венесуэлын Коммунис партиин V съездэ КПСС-эй ЦК-гай эльгээһэн амаршалгын бэшэгые тэрэнэй уншахада, В. И. Ленинэй бюстые КПСС-эй ЦК-гай дурасхаалта бэлэг болгон делегадуудта дамжуулхадань, нэрьемэ альга ташалган болоо.

Венгри, ГДР, Польшо болон бусад оронуудһаа ерэһэн аха дүү партинуудай амаршалга соносогдоо.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

БЕЛГРАД. США-гай Гүрэнэй секретарь Г. Киссинджер эндэ нэгэ үдэр соо байгаад, Белградһаа бусаба.

Тэрэ СФРЮ-гэй президент И. Броз Титотэй, Союзна гүйсэдхэхэ суглаанай (СИВ) түрүүлэгшэ Д. Биедичтэй уулзаа, СИВ-эй түрүүлэгшын орлогшо, СФРЮ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй талаар союзна секретарь М. Миничтэй хэлсээнүүдые хээ.

ГААГА. Голландида «Архидалгада эсэргүү хуули» хүсэндөө ороо. Энээнэй ёһоор, хэрбээ шалгалтын болоходо, жолоошоной шуһан соо хэмжүүрһээ ехэ архиин бии гэжэ тодоруулагдаа һаань, тэдэнэр гурбан һарын турша соо түрмэдэ хаагдаха, табан жэлэй турша соо машина жолоодохо эрхээ хаһагдаха байна

(ТАСС).

ХЭН ХААНА ОШОХО ДУРАТАЙБ?

Агуувхэ Октябри[...] социалис революци[...] 57 жэлэй ойдо зо[...] рюулагдаһан һайндэ[...] нүүдэй үедэ Улаан-Үдэ хотын кинотеатр[...] соёлой ордонгууд бо[...] лон фабрика, заводу[...] дай клубуудта һайнд[...] рэй зугаа наада[...] гадна, уран һайхан[...] фильмүүд, зүжэг на[...] дануд харуулагда[...] байна.

Ленинэй орден[...] гүрэнэй оперо, балед[...] театрта — мүнөөдэ[...] үглөөдэр «Цыган» г[...] һэн хатар, дуун[...] ансамблиин һайндэр[...] концерт үдэшын 8 часһаа эхилхэ. Тиин[...] дэ ноябриин 8-да хоё[...] удаа — үдэрэй 5, үдэ[...] шын 8 часһаа концер[...] эхилхэ юм.

Гүрэнэй ород др[...] мын театрта — ноя[...] риин долоондо Я. Зо[...] чик гэгшын «Боль[...] шая семья», ноябри[...] 8-да Ю. Мокрец[...] «Королева тюльпанов[...] гэһэн зүжэгүүд үд[...] шын 7 час 30 мину[...] һаа харуулагдаха.

Хоца Намсарае[...] нэрэмжэтэ гүрэнэй бу[...] ряад драмын театр[...] — үглөөдэрэй үдэшы[...] 7 час 30 минута[...] Хальмагай уран зо[...] хёолшо Алексей Б[...] лакаевай «Сердце м[...] гери» гэһэн зүжэг.

«Дружба» кинотеат[...] та — ноябриин 7—8 [...] най үдэрнүүдтэ [...] лөөнэй 9 час 50 м., [...] час 20 минута[...] «Засекреченный г[...] род», 12 час 50 м., [...] час 40 м., 21 час [...] минутаһаа «Свет [...] конце тоннеля», 1[...] ч. 50 м., 19 ч. 20 м[...] нутаһаа «Возвра[...] нет» гэһэн уран һай[...] най фильмүүд хар[...] лагдаха.

«Октябрь» ки[...] театрта — мүнөөд[...] үглөөдэрэй 10 час[...] 12 ч., 14 ч., 16 [...] 18 ч., 20 ч., 21 ч[...] 50 минутаһаа «Све[...] в конце тоннеля» г[...] һэн уран һайхан[...] фильм харуулагда[...]

«Аршан» кинотеа[...] та — ноябриин [...] лоондо — «Это с[...] нее меня», ноябр[...] найманда «О тех, ко[...] помню и люблю» г[...] һэн уран һайханай [...] нокартинанууд.

«Прогресс» кин[...] театрай Улаан зал[...] — мүнөөдэр үглө[...] нэй 10 ч., 13 [...] 30 м., 15 ч. 30 [...] 18 час, 19 ч. 50 [...] 21 ч. 40 минута[...] «Свет в конце тон[...] ля»; **Ногоон зал[...]** — 10 ч., 13 ч. 30 [...] 15 ч. 20 минута[...] «Акваланги на дн[...] 15 ч. 20 м., 17 [...] 20 м., 19 ч. 20 [...] 21 ч. 20 минута[...] «Возврата нет», үгл[...] дэр — **Улаан зал[...]** — 10 ч., 11 ч. [...] м., 14 ч., 16 [...] 10 м., 18 ч. 10 [...] 20 ч., 21 ч. 50 ми[...] таһаа «Свет в кон[...] тоннеля» гэһэн у[...] һайханай фильм [...] руулагдаха.

«Эрдэм» кинотеатр[...] үглөөдэр, мүнөө[...] 9 ч. 40 м., 11 [...] 20 м., 12 час[...] «Москва — Касс[...] пея», 14 ч. 40 [...] нутаһаа «Места [...] ребята», 16 ч. 30 [...] 18 ч. 20 м., 20 [...] 10 м., 21 ч. 50 ми[...] таһаа «Океан» [...] кинофильмүүд хар[...] лагдаха болонхой.

Мүн Ленинэй [...] денто ЛВРЗ-гэй, м[...] консервын комб[...] дай, Ажалай У[...] Тугай орденто [...] ционно, «Хүндэл[...] Тэмдэг» орд[...] «Электромашина» [...] водуудай болон бу[...] завод, фабрикану[...] соёлой ордон, к[...] буудта һайндэртэ [...] рюулагдаһан конце[...] хатар, танца боло[...] хараалагдана.

Редактор Ц. [...] ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телеф[...]

г. Улан-Удэ, ул. [...] ва 35. Телефоны: ре[...] ра — 54-54, приёмн[...] — 68-08, зам. редактор[...] 62-62, отв. секрета[...] 50-52, секретариат — [...] отделы: партийной жи[...] 60-91, сельского хо[...] — 64-36, 63-86, пропа[...] я агитации — 56-23, [...] мышленности и стро[...] ства — 61-35, совет[...] строительства и быт[...] 69-58, культуры и [...] 60-21, писем и раб[...] ров — 67-81, информ[...] 34-05, общественная [...] ная — 56-62, машин[...] ро — 57-63, фотола[...] рия — 33-61.

 □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-01573 Заказ № [...]